ISSN 0374-9436

MYKOLOGICKÝ SBORNÍK

ČASOPIS
ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
HOUBAŘŮ

INTERNATIONAL
MYCOLOGICAL INSTITUTE
LIBRARY
30 NOV 1994

CAB INTERNATIONAL
00107738

Sešit 3

září

1994

LXXI

Časopis založen
v r. 1919

Obsah sešitu č. 3/1994

ab) **Výzkum a pozorování hub rostoucích u nás.** Str. 81—93.
Jiří Hlaváček: Pečárka dlabaná, Agaricus praerimosus Peck v Čechách. Anna Švecová: Mykologický průzkum CHCO Český kras. Josef Houda, Pavel Hlaváček: Houby v lounském Podlesí — (Podhorská mykoflóra Džbánu — III). Josef Houda: Kořenová „sklerocia" měchače písečného (Pisolithus arrhizus (Pers.) E. Fich.) v uhelné mourovině. Pavel Hlaváček: Housenice červená — Cordyceps militaris. Josef Houda: Zpráva o pěstování a nálezech lanýžů v okrajové části Džbánu.

c) **Houby a jejich využití.** Str. 93—94.
Tři kuchyňské předpisy na úpravu čirůvky dvoubarvé (redakce). Můj osvědčený recept pro mlženku (P. Javůrek).

d) **Houby škodlivé.** Str. 94—96.
Sv. Šebek: Mykoatropinová otrava v Petrovicích u Sedlčan v r. 1973. Otrava po trsnatci obrovském (K. Peroutka).

e) **Různé.** Str. 96—105.
K holubince hlínožluté — Russula ochroleuca (Pres.:Fr.) — (Ivan Pavelka). Herbert Tichý: Další nález květnatce Archerova. Správa o kvetovci Archerovu (J. Durček). Zajímavý nález (V. Koplík). Ze Svitav (Otto Soumar). Kačenky české u Tlustice (Václav Zítek). RUBRIKA ZAJÍMAVOSTÍ str. 98. Prastarý dub (L. Havelík). Dotaz z Dobříše (Jiří Bureš). M. Horáček: Nevysvětlitelný přírodní úkaz. M. Horáček: „Chovají se jako zvířata". DROBNÉ ZPRÁVY Str. 100. R. Princ: Rok 1993 ve vzpomínkách. R. Princ: Skládačka.

f) **Zprávy organizační.** Str. 106—110.
Přátelé z Trutnova. Vzpomínka na Jiřího Kříže (Květa Křížová). Odešla RNDr. Marta Semerdžieva, CSc. (Ing. A. Švecová). Výstavní činnost v Č. Budějovicích (V. Bícha). Z Ratíškovic (V. Koplík). Výstava hub ve Vsetíně (J. Hrnčiřík). Vycházky ČMS — jaro 1994 (ing. A. Š.).

Contens of No 3/94. Mycological articles p. 81—93. J. Hlaváček: Agaricus praerimosus Peck in Bohemia. Anna Švecová: Mycological search in the protected area of Bohemicus Karst. J. Houda, P. Hlaváček: Mushrooms in Podlesí near Louny (submontaneus mycoflora of Džbán Hills (III.). J. Houda: Rhizoid „sclerotia" of Pisolithus arrhizus in a coaldust substrate. P. Hlaváček: Cordyceps militaris. J. Houda: A report about cultivating and finding truffles in a marginal part of Džbán Hills.

Practical mycology articles and miscellaneous — s. 93—110. Tree recipes for preparation of Lepista saeva. Sv. Šebek: mycoatropinal case of poisoning in Petrovice near Sedlčany — 1973. K. Peroutka: Indigestion after eating Meripulus giganteus. Ivan Pavelka: Concerning Russula ochroleuca. H. Tichý: Further finds of Clathrus archeri. Reports from our mycological circles and clubs (Activities, plans, exhibitions atc.). K. Křížová: In memory of Jiří Kříž. A. Švecová: RNDr. Marta Semerdžieva, CSc. died.

Inhalt — Nr. 3/1994. Mykologische Artikel — s. 81—93. J. Hlaváček: Agaricus praerimosus Peck in Böhmen. A. Švecová: Mykologische Durchforschung des geschützten Areals des Böhmischen Karstes. J. Houda, P. Hlaváček: Pilze in Podlesí bei Louny (Submontane Mykoflora der Džbán — Hügel — III.). J. Houda: Die „Wurzelsclerotien" des Pisolithus arrhizus im Kohlenstaubsubstrat. P. Hlaváček: Cordyceps militaris. J. Houda: Eine Nachricht über Züchtung und Fund drei Trüffel im Randgebiet von Džbán-Hügel.

Praktische Mykologie und Allgemeines — s. 93—110. Drei Küchenrezepte zur Zubereitung von Lepista saeva (Lilastiel— Rötelritterling). Sv. Šebek: Mykoatropinartige Vergiftung in Petrovice bei Sedlčany — 1973. K. Peroutka: Magenbeschwerden nach Genuss von Meripilus giganteus (Riesenporling). J. Pavelka: Etwas über Russula ochroleuca (Ackertäubling). H. Tichý: Weiterer Fund des Clathrus archeri. Nachrichten von useren mykologischen Kreisen, Klubs (Aktivitäten, Pläne, Ausstellungen usw.). K. Křížová: Erinnerung an Jiří Kříž. A. Švecová: RNDr. Marta Semerdžieva, CSc. ist gestorben.

Hřib smrkový — Boletus edulis Bull.: Fr. Nalezl a fotografoval v r. 1993 u Brocné J. Prouza. Letos rostlo těchto žádaných hřibů neobvyklé množství.

ODBORNÝ LIST ČESKÉ MYKOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI
ACTA SOCIETATIS MYKOLOGICAE BOHEMICAE

Redigují: RNDr. Jiří Hlaváček a inž. Miroslav Smotlacha. Členové redakce: inž. A. Švecová a inž. C. Kosina.

ab) VÝZKUM A POZOROVÁNÍ HUB U NÁS ROSTOUCÍCH

Jiří Hlaváček

Pečárka dlabaná, Agaricus praerimosus Peck v Čechách

Kdysi dávno, v letech 1945 a 1946, koncem června, jsem nalezl v xerothermní stepní oblasti Radotínského údolí velice zajímavé pečárky. Vyrostly dva roky po sobě na stejném místě a morfologicky se nepodobaly žádnému druhu, který jsem v té době znal. Střední postava, hluboce políčkovitě rozpukaná pokožka klobouku vybarvená v bělošedém, šedě okrovém až okrově hnědavém tónu, pevný třeň se splihlým límečkem, bělavá dužnina, neměnlivá na porušení, vonící houbově s lehkým anýzovým nádechem, později s vůní až nepříjemnou, s negativní reakcí na anilin (jen na pokožce klobouku slabě žlutavá) tvořily soubor znaků, které se mi nedařilo ztotožniti se žádnou z pečárek, jejichž popis jsem měl k dispozici. Prof. F. Smotlacha, kterému jsem nálezy prezentoval, tuto pečárku nejen neznal, ale ani nikdy neviděl! Vyslovil domněnku, že se možná jedná o neevropský druh, možná i o druh nový. Mikroskopie pak prozradila relativně malé spóry, elipsoidní, které vyloučily i oba, alespoň částečně v úvahu padající druhy — pečárku močovonnou a Bernardovu — u nichž se též často objevuje políčkovité rozpukání pokožky klobouku. A tak jsem nakonec usoudil, že jde o extrémně rozpukanou formu pečárky lesomilné (vlivem stepních podmínek), která běžně v té době rostla o 100 m výše na okraji listnatého háje této lokality.

V průběhu let jsem nahromadil řadu poznatků o tendencích pokožky klobouku různých žampionů k políčkovitému až vydlabanému rozpukávání. Tak jsem popsal v okruhu pečárky velké Ag. macrosporus pečárku s šupinatým a na středu políčkovitě rozpukaným kloboukem, velikou, pevnou a robustní, velkovýtrusou pečárku krokodýlí Ag. aligatoris Hlav. (= Ag. crocodilinus Murr. s. Hlaváček), podobně zvláštně rozpukanou pokožku klobouku jsem viděl vícekrát u Ag. bernardii Quél., Ag. maleolens (Moell.) Ag. squamulifer (Moell.). Pilát a též u Ag. fissuratus Moell., Ag. maskae Pil. a Ag. xanthoderma Genev.. S žádnou z uvedených pečárek jsem však své nálezy z let 1945/46 nemohl ztotožnit, protože v řadě dalších znaků se významně odlišovaly.

Při studiu mimoevropských druhů žampionů v r. 1951 jsem objevil v americkém časopise Bull. Torey Bot. Club z r. 1898 popis žampiónu, který dost odpovídal radotínským nálezům; byl to Peckův druh Agaricus tabularis. Popis však zase tak úplně jednoznačně na mé nálezy nepadl (velikost spór) a tak jsem vše zatím odložil. Navíc jsem o tomto druhu v americké literatuře nenašel další podrobnosti, jen stručnou poznámku u A. H. Smithe.

Až po letech se objevilo podrobné pojednání o tomto americkém druhu z pera akademika S. P. Wassera v desáté části Reidova „Fungorum rariorum icones coloratae" str. 1—3, založené na nálezech této pečárky ve stepích Ruska a Ukrajiny. Srovnáním svým záznamů a vyobrazení z let

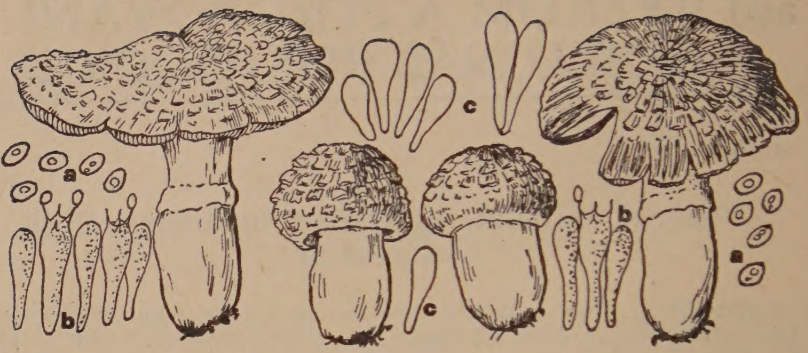

Obr. 24. Pečárka dlabaná, Agaricus praerimosus Peck. Plodnice od leva z nálezů p. Klevety (1994), J. Hlaváčka (1945), V. Hálka (1994) z pražského okolí. a) spóry, b) basidie a basidioly, c) cystidy na ostří lupenů. Kreslil J. Hlaváček, k tisku upravil M. Smotlacha.

1945/46 s údaji Wasserovy publikace jsem mohl konstatovat dobrou shodu většiny znaků a tak mé radotínské nálezy konečně dostaly jméno — Ag. praerimosus Peck (= Ag. tabularis Peck non Fries).

Celou dobu těch padesáti let jsem v Radotínském údolí pátral po těchto pečárkách, bezvýsledně. Měl jsem v rukou tisíce plodnic žampiónů z celé Evropy, ale žádná se nedala připodobnit těm pečárkám z Radotína. Až letos se mi dostaly do rukou plodnice, které přesně odpovídaly mým pečárkám z Radotínského údolí. Byla to 1 plodnice z nálezu p. Klevety a 3 z nálezu V. Hálka v pražském okolí; shoda těchto plodnic s radotínskými byla úplná ve všech znacích a dobře odpovídaly i Wasserovu popisu pečárek rostoucích ve stepích bývalého SSSR.

Popis našich nálezů:

Agaricus praerimosus Peck (1905), pečárka dlabaná

Syn.: Agaricus tabularis Peck (1898), non Fries
Icones: Wasser S., Fung. rar. Icon. col., 10, 1979, t. 73

Plodnice se podobá někdy Ag. fissuratus, někdy Ag. maskae, je však relativně těžší (vyšší specifická hmotnost), klobouk je políčkovitě rozpukaný alespoň v centrální zóně, nejčastěji ale celý, k okraji klobouku někdy i radiálně rozsedalý, třeň pevný s jednoduchým límečkem, dužnina voní slabě houbově s nádechem anýzovým.

Klobouk až 12 cm v průměru, zprvu polokulovitý se zploštělým středem, pak sklenutý, na středu plochý, pevně masitý, relativně vysoký s **okrajem** vícečetně rozsedalým, lemovaným zbytky vela partiale. **Pokožka klobouku** je alespoň na středu charakteristicky políčkovitě rozpukaná, podobně jako u Ag. aligatoris, často je takto rozpukaná celá, tj. až k okraji klobouku; jindy je v okrajové zóně rozpukaná radiálně, podobně jako Ag. fissuratus, ale rozpukliny jsou hlubší a širší; jinak, v nerozpukaných částech, je hladká nebo s náznakem jemných vláknitých šupinek, matná, šedobělavá až šedookrová, někdy i okrově zahnědlá, trochu tmavší na středu, na otlačení s tendencí velmi zvolna žloutnout.

Třeň je až 8 cm dlouhý a až 3 cm široký, válcovitý, pevný, často podélně vláknitě rozpukaný, bělavý, šedobělavý až šedohnědavý, s **límečkem** svrchním, blanitým, jednoduchým, bělavým, pomíjivým.

Dužnina je pevná, s velkou specifickou hmotností, bělavá až nažloutlá, na porušení neměnlivá, chutná příjemně, voní houbově s anýzovým nádechem, starší často s až nepříjemným nádechem po chemikáliích.

Chemické reakce: anilin je negativní, silné zásady a $FeSO_4$ rovněž negativní, Schaefferova křížová reakce na pokožce klobouku je slabě pozitivní.

Lupeny jsou volné, husté, tenké, zprvu růžově hnědavé, brzy čokoládově až tmavě hnědé, s ostřím světlejším, brvitým. **Výtrusný prach** je tmavě hnědý. **Mikroskopický obraz: Basidie** jsou úzce kyjovité, tetrasporické, hyalinní, zrnité, až 8 μm široké. **Basidioly** jsou úzce kyjovité, hyalinní, zrnité, až 7 μm široké. **Cheilocystidy** jsou kyjovité až široce kyjovité, hyalinní, až 14 μm široké. **Spóry** jsou elipsoidní až vejcovité, nápadně tmavohnědé (umbra), 1—2 — gutulátní, (5,5)6—7,5(8) × 4,5—5,5 μm.

Habitat ve stepích, polopouštích, pouštích, také v travnaté tundře či v trávě podle silnice a na ruderálních stanovištích ve starém i novém kontinentu, od června do října, celkově vzácně, i když v některých lokalitách hojněji.

Rozšíření: V Severní Americe, USA, Colorado, v evropské i asijské části Ruska a na Ukrajině. Také ve střední Evropě, v Čechách.
Sbíral jsem ho v letech 1945 a 1946 v červnu ve xerothermní stepní oblasti Radotínského údolí (Praha), celkem 6 plodnic, 5. 6. 1994 ho sbíral v okolí Prahy, Říčany, J. Kleveta — 1 plodnice a 24. 6. 1994 na ruderálním stanovišti v Praze Bohnicích Václav Hálek — 3 plodnice.

Tyto pražské nálezy jsou zřejmě první ve střední Evropě!

Na území bývalého SSSR ho podle údajů S. Wassera, sbírali 15. 7. 1953 M. Ja. Zerova ve stepní reservaci Vorošilovgradské oblasti, tamtéž 20. 9. 1970 S. P. Wasser, 17. 7. 1952 Baumann a 27. 9. 1970 S. Wasser ve stepní reservaci Doněcké oblasti, 28. 9. 1970 J. M. Soldatova a S. Wasser v Mogilské reservaci Volodarské oblasti a 30. 10. 1952 M. Ja. Zerova v reservaci Aschania Nova v oblasti Chersonské. Dále byl zjištěn ve východní Sibiři (Vasilkov 1974), na Kavkaze, v Kazachstánu a Uzbekistánu a na Wrangelově ostrově.

V USA byl popsán z Colorada, hojnější výskyt ve stepích východního Colorada zaznamenali H. L. Shantz a R. L. Piemeisel (1917).

Praktické využití: Je jedlý, ale vzhledem ke vzácnosti pro konzum bezvýznamný a zasluhující si ochranu.

Poznámky: Houby z letošního sběru Klevetova a Hálkova jsou zcela nepochybně totožné s těmi, které jsem sbíral v letech 1945 a 1946 v Radotínském údolí. Všechny znaky, do nejmenších detailů, jak je mám zaznamenány a zakresleny, se přesně shodují. Dobrá shoda se jeví, podle údajů S. Wassera (1979) — i s houbami, které byly vícekrát nalezeny ve stepích Ruska a Ukrajiny. Co se týče Peckových amerických hub z Colorada je nutno použít mladšího jména z r. 1905 — Agaricus praerimosus, protože starší z r. 1898 je mladším homonymem Friesova Agaricus tabularis, což je Cortinarius. A. H. Smith (1939), který zkoumal typový materiál Ag. praerimosus, udává tyto hodnoty pro mikroznaky: spóry 6,5—8 × 5—6 μm, cheilocystidy kyjovité, tenkostěnné, 30—35 × 10—12 μm. Límeček udává jako dvojitý. V dopise z 23. 7. 1975 S. Wasserovi udává A. H. Smith tyto doplňky popisu Ag. tabularis na základě studia typového materiálu, o které ho S. Wasser požádal: „Typ se podobá Ag. rutilescens, nebo je patrně robust-

nější, znaky klobouku a barvy jsou stejné. Límeček je dvojitý. Rozpukání klobouku je čistě záležitostí počasí, zpočátku je zřetelně vláknitě šupinatý. Mikroskopické údaje: 1.) Spóry 6,5—8×5—6 μm, široce elipsoidní, tmavohnědé pod mikroskopem. 2.) Sterilní buňky na ostří lupenů jsou kyjovité, 30—35×10—12 μm. 3.) Basidie jsou tetrasporické, hyalinní, 18—24×6—7 μm. 4.) Oleoferní hyfy jsou přítomny. 5.) Trama lupenů je subparalelní, subhymenium je buněčné. 6.) Trama klobouku je homogenní (interwoven hyphae), žlutavá v KOH. Ve stejném dopise A. H. Smith soudí, že Ag. tabularis Peck může být totožný s Ag. arvensis Schaeff. ex Secr. (Dle S. Wassera 1979).

Originální popis Peckův: „Klobouk velmi tlustý, masitý, sklenutý, hluboce rozpukaně dlabaný, bělavý, dužnina bělavá se žlutavým nádechem, areoly pyramidální, oseknuté, plstnaté, lupeny volné, úzké, červenohnědé ve zralosti, třeň krátký, tlustý, pevný, spóry široce elipsoidní 7,5—9×6—7,5 μm, obvykle s jedním světlolomným tělískem. Klobouk 5—10 cm široký, třeň 2,5—5 cm dlouhý a 1,5—2,5 cm široký. Na okraji silnic v jílovité půdě, Craig, Colorado, v srpnu sbíral F. Bethel. Tento druh je pozoruhodný zvláštním povrchem klobouku, rozpukaným do pyramidálních plošek. Jejich okraje se vyznačují paralelními liniemi takovým způsobem, že vypadají jakoby byly tvořeny malými tabletkami, umístěnými jedna vedle druhé. Viděl jsem jen suché, roztrhané plodnice a nálezce nezaznamenal barvu lupenů v mládí. Je stopa po tlustém límečku na rozlomeném třeni jedné plodnice". Tolik Peckův originál.

Vyhodnotíme-li uvedené americké materiály, můžeme uzavřít, že originální Ag. praerimosus Peck může být totožný s našemi houbami, i když se v malých detailech liší (např. udávaný dvojitý límeček či podoba s Ag. rutilescens). Autor originálu Peck viděl jen exsikáty a rovněž A. H. Smith dělal revizi na exsikátovém materiálu. Podle naší znalosti čerstvých hub a podle shody s popisy S. Wassera, pořízených rovněž podle čerstvých plodnic, jde o druh natolik význačný, že ho můžeme posoudit jako dobrý druh, ležící v příbuzenské linii mezi Ag. maskae a Ag. fissuratus.

Úvahy o možné totožnosti tohoto druhu s Ag. maskae jsou zcela jistě mylné. Měl jsem Ag. maskae v rukou mnohokrát, dokonce již v r. 1947, tedy několik let před tím než jej A. Pilát popsal, a podrobně jsem studoval jeho variabilitu i při pěstování v čistých kulturách. Je zcela jistě odlišný od našich hub. Rovněž uvažované ztotožnění (A. H. Smith) s Ag. arvensis Schaeff. je určitě zcela nesprávné. (Dalo by se o něm uvažovat na úrovni znalostí rodu Agaricus do r. 1949.) Také Vasilkovův pokus o ztotožnění Ag. tabularis s Ag. campester je velmi nešťastný. Jde o houby ze dvou různých sekcí! Přitom ovšem, podle Vasilkova stručného popisu, houby sbírané ve východních částech SSSR a určované Vasilkovem jako Ag. tabularis pravděpodobně nejsou shodné ani s americkým originálem ani s našimi houbami (a ani s Wasserovými nálezy těchto hub). Mají příliš velké spóry (7,5)8—10(12)×(5,5)6,5—7,5(8,5) μm a šupinatý, vzácněji políčkovitě rozpukaný povrch klobouku. Nejspíš bych Vasilkovovy houby zařadil k mému Ag. aligatoris (= Ag. crocodilinus Murr. s. Hlav..).

Závěr akademika S. P. Wassera, že Ag. tabularis chápe jako dobrý polymorfní druh rostoucí v extrémních podmínkách, bych omezil na konstatování, že jde o dobrý druh. Polymorfnost zřejmě vzniká záměnami s jinými podobnými druhy a extrémní podmínky stepí a polopouští jsou pro něj dost charakteristické, ale přímo neurčují jeho soubor znaků. Ten je zřejmě dán genotypovými tendencemi tohoto druhu jako charakteristické přizpůsobení.

Literatura:

Bohus G., Ann. hist. natur. Mus. Nat. Hung., 66, 1974, p. 77—85 a 67, 1975, p. 37—40
Cappelli A., Agaricus, 1985, p. 242—249
Hlaváček J., Čas. čs. houbařů, 62, 1985, str. 57—60
Peck C. H., Bull. Torrey Bot. Club, 1898, p. 325
Peck C. H., Bull. N. Y. Stat. Mus. 94, 1905, p. 36
Shantz H. L., Piemeisel R. L, Journ. Agric. Res. 11, 1917, 191—245
Smith A. H., Pap. of Mich. Acad. Science, Arts a. Lett. 25, 1939, p. 107—138
Wasser S. P., Fung. rar. Icones coloratae, 10, 1979, p. 1—3
Wasser S. P., Agarikovyje griby SSSR, 1985, p. 67—68.

Summary: The author describes his experience with this — in Czechia very rare — species. During the year 1994 it was collected twice — determinated and described by the author.

Anna Švecová

Mykologický průzkum CHKO Český kras

Soustavný mykologický průzkum CHKO Český kras provádějí pracovníci Čs. mykologické společnosti v rámci její odborné činnosti již více než 15 let, a to na základě výjimky a povolení Ministerstva životního prostředí ČR (dříve Ministerstva kultury ČSR). V poslední souhrnné zprávě pro MŽP za období 1988—1992 bylo zdokumentováno 1440 nálezů vyšších hub v 420 druzích. Pozornost byla soustředěna především do oblastí SPR Koda a SPR Karlštejn, část nálezů pochází z okolí Roblína, Solopysk, Měňan a Kobyly. K velké části druhů existuje fotografická dokumentace, a u vzácnějších jsou jednotlivými nálezci dokumentovány herbářové položky. Průzkum byl prováděn v různorodých lokalitách, snad s mírnější převahou sběrů ve zdejších druhotných smrčinách, z nich některé jsou vybrány jako tzv. monitorovací, s dlouhodobým sledováním. Pro informaci uvádíme také publikované práce pracovníků ČSMS týkající se zdejší mykoflóry.

Smyslem těchto sledování je jednak evidence zdejších taxonů, tak i přímá ochrana hub a jejich stanovišť v tom smyslu, že lokality jsou pravidelně sledovány a tím také i jejich stav. Jak se právě tento moment uplatnil v r. 1991 na dvou lokalitách v SPR Koda, ukazuje i příklad stížnosti Ing. A. Švecové. V dubnu r. 1991 došlo na dvou lokalitách v SPR Koda k devastaci v důsledku nepovolených skládek organických materiálů (zbytky uhynulé drůbeže, ryb, kadavery domácích zvířat, shnilé a plesnivé ovoce). Na tuto skutečnost byl formou stížnosti ihned upozorněn příslušný odbor Městského úřadu Beroun, v kopii též správa CHKO Český kras v Karlštejně a Ministerstvo životního prostředí ČR. Následně byly skládky asanovány a prostředí upraveno do přijatelného stavu.

Publikované práce pracovníků ČSMS týkající se mykoflóry CHKO Český kras: 1988—93

Baier J. (1989): CHKO Český kras a ochrana hub. Čas. čs. houbařů LXVI: 134.
Hlaváček J. (1987—1993): Přehled našich hub hřibotvarých (1—18). Čas. čs. houbařů: v každém čísle, dosud neukončeno.
Hlaváček J. (1989): Čirůvka černošupinná, Tricholoma atrosquamosum. Čas. čs. houbařů LXVI: 63—66.
Hlaváček J. (1991): Muchomůrky sekce Lepidella (Gilbert) u nás (1). Čas. čs. houbařů LXVIII: 72—81.
Kosina C. (1988): Čirůvka vyhrblá — Tricholoma umbonatum (Lge.) Clc. et Bon. (příspěvek ke studiu mykoflóry Čes. krasu). Čas. čs. houbařů LXV: 11—12.
Kosina C. (1990): Zoocecidie na lesklokorce ploské — Ganoderma applanatum (příspěvek ke studiu mykoflóry CHKO Český kras). Čas. čs. houbařů LXVII: 59—60.

Kosina C. (1990): Penízovka věštecká — Collybia hariolorum (DC.: Fr. (Quél.) Striegeliger Ruebling), jedovatá (příspěvek ke studiu mykoflóry Čes. krasu). Čas. čs. houbařů LXVII: 121.
Kosina C. (1991): Ryzec „citrónový" (?) — Lactarius citriolens Pouzar z Českého krasu (příspěvek ke studiu mykoflóry CHKO Český kras). Čas. čs. houbařů LXVIII: 8—9.
Kosina C. (1992): Ušíčko fialové — Auricularia mesenterica Dicks: Fr. (příspěvek ke studiu mykoflóry CHKO Český kras). Čas. čs. houbařů LXIX: 89—90.
Kosina C. (1992): Plaměnečka kořenující — Flammulina fennae BAS 1983 (příspěvek ke studiu mykoflóry CHKO Český kras). Čas. čs. houbařů LXIX: 91.
Smotlacha M. (1990): Ucháč svazčitý (ušaikovec zväzkovitý) — Discina fastigiata (Krombh.) Svr. et J. Mor. Čas. čs. houbařů LXVII: 20—21.
Švecová A. (1988): Vzácnější druhy hub na pražské výstavě 1987. Čas. čs. houbařů LXV: 59—60.
Švecová A. (1988): Ochrana hub v praxi. Čas. čs. houbařů LXV: 99—100.
Švecová A. (1989): Zajímavé druhy hub na pražské výstavě hub 1988 (18. 9.—9. 10.). Čas. čs. houbařů LXVI: 156—157.
Švecová A. (1990): Zajímavé nálezy hub z podzimní výstavy hub v Praze (1989). Čas. čs. houbařů LXVII: 152—153.
Švecová A., Švec Z. (1990): Příspěvek k poznání hub smrčin a mykofilních brouků ve Státní přírodní rezervaci Koda (CHKO Český kras). Bohemia centralis 19: 121—138.
Švecová A. (1991): Hlíva plicní (Pleurotus pulmonarius Fr.) v pražské poradně ČSMS (r. 1988, 1989, 1990). Čas. čs. houbařů LXVIII: 131.
Švecová A. (1992): Vzácnější či méně běžné druhy v poradně ústředí ČSMS v Praze r. 1991. Čas. čs. houbařů LXIX: 114.
Švecová A. (1989): Trávnička plavozelenavá v SPR Koda. Živa XXXVI: 70.
Ze starší literatury uvádíme ještě některé další příspěvky týkající se CHKO Český kras:
Šebek S. (red.) (1985): Karlštejnské smrčiny jako přírodní prostředí hub. Zvl. příloha Mykol. listů č. 21, ČVSM Praha.
Šebek S. (1986): K ochraně hub a jejich prostředí na Karlštejnsku. Čas. čs. houbařů LXIII: 2—3.
Švecová A. (1986): Z průzkumu mykoflóry Státní přírodní rezervace Koda (CHKO Český kras). Čas. čs. houbařů LXIII: 50—53.

Summary: A survey of published articles concerning the mycological research of the protected area Český kras, executed by a group of our Society members during last years.

Josef Houda, Pavel Hlaváček †

Houby v lounském Podlesí (Podhorská mykoflóra Džbánu — III)

Mohutný lesnatý Džbán zůstal ostrovem zdravé přírody a životního prostředí, ležící uprostřed intenzivně obdělávané krajiny v blízkosti Prahy a ekologicky narušeném českým Severem. Chmelařské Podlesí zasahuje hluboko do Džbánu a zabírá značnou část půdy v jeho údolích i náhorních plošinách. Přesto si Džbán zachoval svůj autentický krajinný ráz a nikterak nesnižují jeho krajinářskou, estetickou a přírodní hodnotu plochy chmelnic s česačkami a sušárnami na vesnicích. Džbán je stále vzácnou oblastí se zajímavou flórou a tedy i mykoflórou, kterou jsme již dokumentovali četnými nálezy zaměřenými především na podhorské prvky.

Mykoflóru podhorského charakteru tu nalezneme na svazích exponovaných k S, SZ nebo SV a v úzkých postranních zastíněných údolích. Teplomilné druhy tu obsadily především suché a k jihu obrácené stráně. Je zde tedy zřetelně patrná inverze výškových stupňů, neboť druhy chladnějších a vyšších poloh nalezneme na lokalitách níže položených než druhy teplomilné. Dnešní příspěvek je dalším pokračováním mykofloristiky v centrální části Džbánu chmelařského Podlesí v okolí Ročova.

Anýzovník vonný (Osmoporus odoratus (Wulf.: Fr.) Sing.)
Ročov — 1 km SZ v lese U hlinky (opuštěný důl na kaolin), na smrkovém pařezu 6 ex., 2. 2. 1992
— 1 km JZ v lese Podhora, na smrkovém pařezu, 4 ex., 12. 8. 1992
— 2 km J od Dolního Ročova (Kláštera), na smrkových pařezech, 10 ex., 21. 3. 1993

Bedla ostrošupinná (Lepiota acutesquamosa (Weinm.) Kumm.)
Brloh — 0,5 km SV v mladé borovině, 3 ex., 22. 8. 1972
Úlovice — zahrada na Račanech p. P. Hlaváčka, 2 ex., 21. 7. 1993
Solopysky — 2,5 km J od hájovny, u potoka v buření, 2 ex., 10. 8. 1991
Ročov — 3 km J v Perném u potoka, potoční luh, 3 ex., 24. 9. 1988
Bedla vyniklá (Lepiota prominens (Viv.) Barla)
Ročov — 2 km J v Perném, smíšená smrčina, 7 ex., 19. 8. 1972
Boltcovitka Ucho Jidášovo (Hirneola auricula-judae (Bull.: St. Am) Berk.)
Ročov — 1 km SZ U hlinky, na starším kmínku černého bezu, několik ex., 2. 2. 1992
Solopysky — 2,5 km u Kamenného mostku, u potoka, v porostech bezu černého a střemchy, stovky plodnic, každoročně, květen 1988—93
Běločechratka hořká (Leucopaxillus gentianeus (Quél.) Kotl.)
Ročov — 1,5 km JZ od obce v lese Podhora, mladá smíšená smrčina s borovicí, stovky plodnic od 12. 10. 1993 do zámrzu (15. 11. 1993)
Bránovitec hnědofialový (Hirschioporus fusco-violaceus (Ehrenb.: Fr.) Fr.
Dolní Ročov — 3 km J od osady, u potoka v Perném, na ležícím smrku, 9. 5. 1993
Brvenka modřínová (Trichoscyphella willkomii (Hartig) Nannf.)
Ročov — v širokém okolí dosti rozšířena, na modřínech vytváří rakovinové rány, velmi škodí a znehodnocuje dřevo, po celý rok
Čihovitka masová (Ascocoryne sarcoides (Jacq.: S. F. Gray) Groves et Wilson)
Úlovice — 1 km S od obce, v lese Schovanec, na ležícím buku, několik ex., 2. 11. 1993
Pozn.: poprvé sbíral prvý z autorů tento druh v Krásném Dvoře na ležícím buku v kaňonu u poustevnické jeskyně (Park) v červnu 1988
Čirůvka bílá (Tricholoma album (Schaeff.: Fr.) Kumm.)
Ročov — 2 km S v lesním kaňonu Rásochy, smíšený les, čarodějný kruh, 7. 6. 1993
Čirůvka statná (Tricholoma robustum (Alb. et Schw.: Fr.) Ricken s. auct.)
Ročov — 2,5 km J od obce v lese Perný při okraji smíšeného lesa 10 ex., 15. 5. 1992
Dřevnatka kyjovitá (Xylaria polymorpha (Pers.: St. Am) Grev.)
Ročov — 1 km JZ od obce, okraj lesa Vorana, na pařezu babyky, 7 ex., 20. 4. 1992
— 2 km S od obce v Rásochách, na pařezu buku 11 ex., 14. 6. 1992
Hřib koloděj (Boletus luridus Schaeff.: Fr.)
Ročov — 0,5 km SZ od obce v Kaštance, na opukové hraně v trávě, 5 ex., 25. 8. 1988, jinak každoročně vždy jen několik ex.
— 1,5 km SV od Kláštera, u Lázovské cesty na Rovinách, v trávě, 2 ex., přinesl p. uč. Chlouba 15. 7. 1990 — jinak vzácně každoročně
— 1 km V od Kláštera, nad hájovnou, v trávě při cestě, 2 ex., sbíral p. Vacek, 27. 7. 1992
Hřib kovář (Boletus erythropus (Fr.: Fr.) Secr.)
Kocanda — ihned za osadou u kóty 368, v porostu buk + habr, 10 ex., sbírala p. uč. Motlová, 13. 9. 1989
Hříškov — 2 km J od obce, smíšený porost s habrem, 1 ex., 18. 9. 1989
Brodec — 2 km J od obce v lese Lavička, ve smíšeném porostu, sbíral p. uč. Černý 1 ex. (mladý) a donesl k určení 27. 7. 1992
Úlovice — 1 km S od obce, v lese Lavička - Chovanec, smíšený porost, 1 ex., 6. 6. 1993
Hřib přívěskatý (panenský) (Boletus appendiculatus Schaeff.: Fr.)
Ročov — 0,5 km V nad Klášterem na travnaté cestě sbíral p. Pert 1 ex., donesl k určení tento vzácný hřib 17. 8. 1993. Loni sbíral na stejném místě rovněž 1 ex.
Hvězdovka brvitá (Geastrum fimbriatum Fr.)
Ročov — 1 km V od osady nad Klášterem, při lesní cestě k vrcholu Rovin několik ex., 10. 8. 1986
— 1,5 km SZ od obce na Boru, smíš. porost, u cesty, 5 ex., 20. 3. 1989
— 2 km JZ od obce pod skálou v Rybičce, na suti, 2 ex., 3. 6. 1992
Hvězdovka červenavá (Geastrum rufescens Pers.: Pers.)
Ročov — 2 km J obce v lese Perný, smrčiny, 6 ex., 9. 10. 1992
— 1 km J obce, na Václavce při Lázovské vrcholové cestě, 16 ex., pod buky, 5. 11. 1992
— 1,5 km JZ v lese Podhora, 5 ex., u trouchnivějícího pařezu, 5 ex., 28. 10. 1993
Úlovice — 0,5 km S obce, ve Schovanci — smrčina, 13 ex., 20. 8. 1993
Hvězdovka límečková (Geastrum striatum DC.)
Ročov — 1 km J obce, na Václavce, při Lázovské cestě, 2 ex., 5. 11. 1992
— 3 km JZ obce v lese Vorana, pod skálou v Rybičce na starém lesním sesuvu, pod modříny, 2 ex., 4. 9. 1992
Úlovice — v zahradě p. kol. P. Hlaváčka, v křoví u plotu u lesa, 5 ex., 10. 9. 1993
Choroš smolonohý (Polyporus badius (Pers.: S. F. Gray) Schw.)
Ročov — 2 km J obce, v lese Perný, u potoka na tlející olši, 3 ex., 8. 8. 1975
Solopysky — 3 km J od solopyské hájovny, v Umrlčím lese u potoka a u Kamenného mostku 2× sbírán (topol, akát), 3. 6. 1991 a 19. 9. 1992
Klouzek tridentský (Suillus tridentinus (Bres.) Sing.)
Ročov — staronová lokalita, 1 km SZ obce, v lese Houba, původní pod solopyskou silnicí, nová cca 250 m nad solopyskou silnicí, v příkopu pod modříny — od 6. 10.—30. 10. 1992 desítky ex., 28. 9. 1993 35 ex.
— cca 3 km JZ v lese Vorana, pod skálou v Rybičce, na lesním sesuvu, v trávě u cesty, 28. 9. 1992 desítky ex., 2. 10. 1993 jen 2 ex.

Kozák bílý (Leccinum holopus (Rostk.) Watl.)
Hříškov — lesní komplex mezi Bílichovem a Milým, údolí s rašelinou, rezervace, každým rokem vzácně několik ex.
— cca 2,5 km J od vesnice, poblíž zichovecké hájovny (Jägerhouzu), smíšený les zatravněný, 3 ex., 2. 10. a 6. 10. 1992 sbíral p. Tichý
Ročov — 2 km S obce v lese Bor, na travnatém průseku, v mokré borovině, 1 ex., 25. 9. 1993
Kozák kapucínek (Leccinum melaneum (Smotl.) Pil. et Derm.)
Ročov — 2 km S od obce v lese Bor, travnatá cesta, smíšený les s hojnou břízou, 1 ex., 25. 9. 1993
— 1 km V od Kláštera, v habřině při vrcholové Lázovské cestě, ojediněle bříza, 2 ex., 5. 9. 1993
Kožák — hřib pistnatý (Boletus subtomentosus L.: Fr.)
Ročov — 2 km JZ od vesnice, v lese Vorana, smrková tyčkovina, každoročně několik plodnic, vzácný 10. 6. 1989
— 1,5 km Z obce na travnaté cestě U hlinky, 4 ex., 22. 8. 1990
— 3 km S od vesnice, v Břínkovském lese (jeho západ. okraj) v řídké dubině, 20 ex., zde každoročně, 15. 7. 1991
Krásnorůžek rohový (Calocera cornea (Fr.) Loudon)
Ročov — 1 km Z obce, U hlinky na tlející osice, řídký porost, 30. 10. 1992
— 2 km S v lese Rásochy, ve studeném kaňonu na ležícím buku, řídký porost, 14. 6. 1992
— 2,5 km JV v lese Perný, pod skálou na tlejícím buku, 25. 11. 1992
Dolní Ročov — 1 km JV pod skálou nad Klášterem, v lese Václavka, na ulomené větvi buku, slabý porost, 25. 11. 1992
— 2 km J v lese Perný, na vykácené bučině — tlející kmeny buků doslova porostlé jako ježek, 10.—30. 10. 1993
Ročov — 1 km JV od vesnice, les u Domoušické pěšinky, slabý porost — na bukové větvi, 5. 11. 1993

(Pokračování)

Summary: A list of mushroom species collected in the submontaneous region of the Džbán Hills (Bohemia).

Josef Houda

Kořenová „sklerocia" měcháče písečného [Pisolithus arrhizus (Pers.) E. Fisch.] v uhelné mourovině

Houbové sklerocium je vytrvalá forma podhoubí podobná oddenku či hlízkám, do nichž houba ukládá zásobní látky pro růst před obdobím nepříznivých životních podmínek. Má tedy biologický význam, analogický vytrvalým kořenům nebo lodyhám vyšších rostlin. V této podobě houba přežívá na suchých stanovištích, kde potřebná vlhkost trvá jen krátké období.

Již přes 40 let pozoruji růst měcháče písečného (Pisolithus arrhizus) na nevelké lokalitě v Lounských Černodolech, ležící cca 1 km jihovýchodně od Nešich. V blízkosti obce se v minulosti těžilo na divoko (bez výdřevy štol) nekvalitní hnědé uhlí s velkým obsahem pyritu. Pokud sahaly vrstvy uhlí k povrchu, docházelo velmi často k jeho rozpadu a samovznícení. Celé této oblasti se proto říkalo Mourovna (od mouru po rozsypaném uhlí).

Popisovanou lokalitou je Malý vrch (kóta 291 m), kde na jeho vrcholku nalezneme holé místo se sypkou mourovinou. I v současné době, za parných dnů (po deštích), se tu objevují obláčky dusivého kouře, vznikající rozkladným procesem uhlí. Zdálo by se nepravděpodobné až nesmyslné, hledat zde houby. A přece toto holé mourovité místo (plocha cca 2 ary) je bohatou lokalitou měcháče písečného f. kyjovitého (Pisolithus arrhizus f. crassipes). Rok co rok, po jarní vláze nebo po vydatnějších deštích, se tu objeví desítky plodnic, které tu brzy uzrávají a rozsypávají kolem sebe miliardy hnědých výtrusů. V době sucha se na mourovině povalují vyvrácené sterilní zbytky měcháčů (až 30 cm dl. „kořeny"), které mají další pokračování v hlubších vrstvách sypké mouroviny v podobě „kořenového sklerocia" pokrytého žlutým a bohatě obrostlým myceliem. V hloubce cca

50 cm kořenová sklerocia přežívají do příští vegetace. Na této lokalitě sbíral pravděpodobně i Jer. ŠUBRT a uváděl jej odtud pod českým názvem **měchák.**

Lokalita Malý vrch je nejzápadnější výběžek Černodol a jeho lysinka obrůstá borovicí a šípky. Podrobný popis měcháče neuvádím, protože je běžně dostupný v každé mykologické literatuře, ale dodávám pouze podrobnější popis vnitřních peridiol (peciček s výtrusy), které vytvářejí uvnitř teřichu komůrkovitou strukturu. Na podélném průřezu vytvářejí peridioly barevnou mozaiku žlutofialové barvy. V literatuře je vždy uváděna jen barva žlutá, hnědá nebo černá.

Měcháč písečný, dříve uváděný také jako písečník písečný (Pisolithus tinctorius, syn. Pisolithus arenarius, Polysaceum arenarium), je houba (břichatka) písečných borů. Roste tedy na suchých písčitých místech, v lesích i na pastvinách, na cestách i v pískovnách na čerstvě odtěžených stěnách. V Černodolech překvapuje, že roste v mourovině, kde hluboko v podloží se nachází pískovec. Tato skutečnost však potvrzuje poměrně nedávno zjištěný fakt, že měcháč je významný mykorizní druh s borovicí, který usnadňuje osídlení jalových půd v severočeské hnědouhelné pánvi (výsypek) dřevinami.

Měcháč písečný tak umožňuje růst borovic (i jedlí) i na haldách hlušiny, kde byly naměřeny toxické koncentrace těžkých kovů. Ektomykoriza uvedených druhů může tedy v některých případech bránit pronikání jedovatých látek po kyselých deštích a toxických prvků (hliníku, zinku a mědi) do kořenů rostlin.

Literatura:
J. Klán (1989): Co víme o houbách (SPN Praha, s. 1—310).
J. Houda (1974): Černodoly (Regionální ochranářsko-floristický popis, vydal škol. odbor ONV Louny, s. 1—40).

Summary: Pisolithus arrhizus occuring on a special locality — a coal-dust field — is described in details.

Pavel Hlaváček †

Cordyceps militaris (L.: Am.) Link — housenice červená

Rod housenic — Cordyceps je po biologické stránce jedním z nejzajímavějších rodů vřeckatých tvrdohub — Pyrenomycetes, neboť jeho druhy cizopasí jednak na larvách nebo dospělých hmyzech, jednak na jiných houbách. Je rozšířen skoro po celém světě ve více než 100 druzích, které většinou jsou však málo známé, neboť se vyskytují v přírodě velmi vzácně. Veliká většina jeho zástupců je domovem v tropech. V pásmu mírném vyskytuje se jen málo druhů. Rostou skoro vždy jednotlivě a protože jsou rozměrů nepatrných a větší části plodnice v zemi ponořené, nalézáme je většinou jen náhodou. (Pilát)

Při exkurzi Čs. vědecké společnosti pro mykologii do Žofínského pralesa v září 1991 se mi poštěstilo nalézt skupinku 4 stromat housenice červené. Plodnice byly 5—6 cm vysoké, jasně červené, pružné. Povrch plodných částí byl pokryt ústími perithecií, ve kterých se nalézají vřecka s 8 nitovitými výtrusy asi 200 μm dlouhými a 1 μm tlustými. Plodnice tohoto druhu housenice vyrostly z pupy motýla ukryté v zemi.

Zástupci rodu Cordyceps Fr. mimo druhy C. parasitica Wild., C. capitata Holmsk., které parazitují na jelenkách (rod Elaphomyces Nees.), jsou všichni

Obr. 25. Cordyceps militaris (L.:St.Am.) Link. V Žofínském pralese je nalezl a fotografoval v září 1991 Pavel Hlaváček)

entomofágní. Napadají zástupce různých skupin hmyzu, podobně jako jiné entomofágní houby např. skupiny Deuteromycetes. Po vyklíčení spory na chitinové pokožce hmyzu prorůstá mycelium tkáněmi a stravuje je. Hmyz nabývá po smrti mumifikovaného vzhledu, je křehký a lámavý. Vnitřek jeho těla je vyplněn myceliem a představuje jakési sklerotiové stadium houby, bohaté na živiny. Hmyz napadený druhy rodu Cordyceps Fr. zalézá nedlouho před smrtí do půdy. Za určitých klimatických podmínek vyrůstá z mumifikovaného těla hmyzu stroma, které bývá ukryto z větší části pod zemí. Plodná část vyrůstá však vždy nad povrch země.

Entomofágní druhy rodu Cordyceps Fr. se vyskytují, na rozdíl od imperfektních druhů entomofágních hub, v přírodě většinou ojediněle a jejich nálezy jsou v našich krajích zpravidla náhodné. (Fassatiová)

Literatura:

A. Pilát: Housenice střevlíková — Cordyceps entomorrhiza (Dicks.) Link. v Československu — ČM — 1953 — 7 — 27

O. Fassatiová: Housenice menší — Cordyceps gratilis Grev., nová pro Československo — ČM — 1954 — 8 — 21

Veselý, Kotlaba, Pouza: Přehled čs. hub — Academia Praha 1972

Summary: The author states the find of several fruitbodies of Cordyceps militaris in the Žofín virgin forest in the year 1991, enclosing photos and description.

Josef Houda

Zpráva o pěstování a nálezech lanýžů v okrajové části Džbánu

V 17. a 18. století budovala bohatá šlechta a církev nádherné kostely a zámecké rezidence. Nezbytnými doplňky těchto staveb byly velkolepé zahrady, parky a oranžerie. K provozování myslivosti zakládala šlechta obory a bažantnice.

Ke společenskému bontonu patřila také francouzština a nepodobování způsobů a života cizí šlechty, včetně kuchyně. Vedle četných pochoutek (hlemýžďů a ústřic) vládly ve francouzské kuchyni lanýže, neznámé houby pro naší šlechtu. Lanýže byly nazývány „diamantem" kuchyně pro jejich příjemnou vůni a výtečnou chuť. Již J. BEZDĚK ve své knize Houby jedlé a jim podobné jedovaté (z r. 1901) udává na 30 receptů s použitím lanýžů do pečení, polévek, omáček, salámů, nádivek, ragú, salátů, kaší, svítků, amolet a paštik. Jako pikantní se udává ratafia — jemný lanýžový likér.

Koncem 18. st. a v 19. století měla některá vesnická panství šlechty snahu zavádět pokusně atraktivní způsoby výroby (např. výrobu javorového cukru). Podobné snahy se objevovaly i v lesním hospodářství zakládáním lanýžáren. Tak tomu bylo na panství hraběta Herbersteina se sídlem v Libochovicích. V okolí Žerotína, Bílichova a Hříškova (na Lounsku) vlastnil hluboké a rozsáhlé lesy, kde kromě výnosné myslivosti se pokusil koncem 19. st. pěstovat kulturně lanýže. Za tím účelem dovezla jeho vrchnost „lanýžové" sazenice dubu z Francie. Hrabě pověřil svého lesního inspektora Maxe Grabnera založit v Žerotíně u Panenského Týnce lanýžárnu s pravými černými perigordskými lanýži (Tuber melanosporum Vitt.). Podrobnosti a další písemné informace o tomto experimentu nemáme k dispozici, dochovala se však ústní zpráva uč. p. J. Rohleny. Pokus byl zřejmě na nějaký čas úspěšný — celá sklizeň lanýžů byla vždy odvážena do hraběcí kuchyně v Libochovicích. Zpráva uvádí, že tomu tak bylo do r. 1937.

Druhá zpráva o pěstování lanýžů je od p. Jos. Bezdíčka, bývalého ředitele panství knížete Kinského ve Zlonicích. V 1. polovině 19. st. byla pěstba pravých lanýžů na zdějším panství pro účely knížecí dosti rozšířena. Již r. 1820 byl dáván želevčickému hajnému deputát (psarové) na vydržování psů lanýžníků-vyžlíků (9 měr zadního ječmene). (Viz Želevice u Slaného).

Lanýže se také pěstovaly na panství knížete Kinského v Bakovské bažantnici (viz Bakov u Slaného). O jaký druh lanýžů však šlo, se neudává. Bažantnice dnes již už dávno byla zrušena a přeměněna na pastvinu s remízkem (duby). Občas se tam prý ještě lanýže naleznou.

Věřím, že z historie pěstování lanýžů na uvedených panstvích se dozvíme více, až budou zpřístupněny archivy hraběta Herbersteina a knížete Kinského.

Z našich lanýžů, které jsou známé z okolí Džbánu, chci upozornit na lanýž letní (Tuber aestivum Vitt.), který tu ještě vzácně roste. U nás jej první sbíral a popsal A. CORDA ve svém díle o houbách jako lanýž český (Tuber bonemicum Corda-J. Vilhelm Vesmír 1899). Udával, že v Čechách není vzácný. J. VELENOVSKÝ (1970) jej všeobecně citoval z Křivoklátska,

Obr. 26. Lanýž letní (Tuber aestivum Vitt.) z Kročehlavské lokality u Kladna. Váha plodnice 170 g. Nalezl 12. 9. 1955 Fr. Hrabák - Reprofoto A. Pilát.

Karlštejnska, Pardubicka a Poděbradska. Ze Džbánu nebyl nikdy připomínán a přesto známe poslední dokladové zprávy ze Džbánska z r. 1955 a 1970.

A. PILÁT popsal první nález lanýže letního z Kročehlav (dnes okolí velkého Kladna). Koncem srpna 1955 sbíral p. Fr. Hrabák (člen mykol. kroužku Poldi Kladno) 10 exemplářů a 12. 9. 1955 přinesl do sbírek NM v Praze ještě 2 exempláře) z nichž větší plodnice vážila 170 gr — viz reprofotol). Lokalita — 30letá dubina s jižní expozicí, na vápenné půdě (opuka), plodnice rostly 3—7 cm pod zemí v černé humosní vrstvě, přikryté listovkou. Na jejich přítomnost byl upozorněn bažantem, který jeden lanýž vyhrabal a oklovával.

O 15 let později, v r. 1970, opět p. Fr. Hrabák přinesl 3 krásné exempláře lanýže letního na Pražskou výstavu hub konanou dne 6.—20. 9. 1970, kterou pořádala Čs. mykologická společnost. Donesené plodnice pocházely opět z Kročehlavské lokality a budily všeobecnou pozornost pro svoji vzácnost. V současné době jsou však nálezy lanýžů stále vzácnější. Z Čech jsou uváděny ještě 2 lokality (Malý háj u Radotína — sbíral p. Langer v červenci r. 1944 a Zadní Kopaniny — sbíral V. Vacek 2. 11. 1946). Situace je o málo příznivější na Moravě, kde byly popsány 4 lokality rovněž staršího data — Květno u Uh. Brodu (1926), Velká Bitýška u Brna (1951), Čejkovice u Hodonína (1955) a Mičov u Olomouce (1955).

Podobná situace je u bělolanýže obecného (Choiromyces meandriformis Vitt.), který je na Džbánu vzácný. J. ŠUBRT jej z Lounska uvádí ve svém Průvodci houbařů (r. 1928—1938), byl sbírán v Podlesí i v okolí Loun několikrát, ale nikdy neuváděl lokalitu. Sám jsem jej sbíral pouze jedenkrát a to již před 40 lety u Ročova v lese Podhora na okraji hlinitopísčité cesty (pod dubem) — upozornila mne na něj veverka, která jej objevila v zemi, vyhrabala jej a pochutnávala si na něm. Můj nález potvrdila lounská mykoložka pí. M. Křížová. Další zprávy o nálezech bělolanýže v oblasti Džbánu nejsou. Přesto jsem přesvědčen, že oba dva druhy lanýžů — lanýže letního i bělolanýže obecného lze ještě dnes v oblasti džbánských lesů nalézt.

Literatura

J. Vilhelm (1899) — O některých druzích rodu lanýžů (Tuber Mich.) (Vesmír, č. 13, s. 149—150)
J. Bezděk (1901) — Houby jedlé a jim podobné jedovaté (díl II — s. 60—65)
J. Velenovský (1920) — České houby, (s. 905—910)
J. Šubert (1938) — Průvodce houbařů
A. Pilát (1965) — Lanýž letní Tuber aestivum Vitt. byl nalezen u Kladna (Česká mykologie, s. 57—58)
J. Macků (1957) — Tuberikultura v ČSR (Česká mykologie, s. 138—146)
A. Ševcová (1970) — Pražská výstava hub (6.—20. 9. 1970), ČČH, č. 8—10, s. 150—152)
Sv. Šebek (1992) — Polabské lanýže (ČČH, č. 5, s. 137—138)

Summary: The author mentiones some aristocrats' trials in the past, regarding the cultivation of truffles in the Louny region. Further he states finds of truffles in the locality Džbán — it concerns Tuber aestivum and Choiromyces venosus.

c) HOUBY A JEJICH VYUŽITÍ

Tři kuchyňské předpisy na úpravu čirůvky dvoubarvé

(Lepista saeva, L personata, Tricholoma bicolor etc.)

Roste většinou na podzim mimo les v trávě zahrad, na lukách, pastvinách apod. Na rozdíl od příbuzné a podobné čirůvky fialové (která je celá fialová) má fialový pouze třeň (nohu), a to někdy jen zčásti, zatímco klobouk je bělo- nebo šedobéžový, stejně jako lupeny. Je to dobrá jedlá houba, která však má při běžné kuchyňské úpravě (houbová polévka, omáčka, smažence) zemitou příchuť, což leckomu vadí. Použijeme-li ovšem zvláštní úpravu houby **s pórkem** (ve dvou případech) nebo **s cibulí** (ve třetím), má potom chuť výbornou.

Pokud jde o pórek, lze použít dva způsoby kuchyňské úpravy, a to buď jako zapékané čirůvky se sýrem nebo jako houbovou omáčku, přičemž pro oba způsoby je základní příprava stejná: na stejné množství hub potřebujeme i stejné množství pórku, který rozkrájíme asi na 3 cm dlouhé špalíčky a ty uvaříme v osolené, opepřené a okmínované vodě do poloměkka. Rozkrájené čirůvky povaříme ve vodě se čtvrtkou masoxu.

Připravujeme-li **zapékané čirůvky se sýrem**, slijeme vodu jak z hub, tak i z pórku. Do vymaštěné zapékací misky položíme pórek, na něj vrstvu čirůvek, plátky anglické slaniny (salámu, párků, popř. i jiné uzeniny) a zalijeme rozšlehanými vejci (1—2) s trochou mléka nebo smetany (asi 1/8 l) a v troubě nebo v remosce zapečeme. Podáváme s bramborem nebo s chlebem.

Připravujeme-li omáčku z čirůvky, slijeme vodu pouze z hub, zatímco pórkovou vodu zahustíme světlou jíškou (bešamel), přidáme uvařené čirůvky, zahustíme smetanou a necháme přejít varem. Podáváme s knedlíkem nebo chlebem, popř. i bramborem.

Připravujeme-li čirůvky jako houbový guláš, postupujeme stejně, jako když děláme obyčejný guláš, pouze místo masa použijeme čirůvky, dáme však větší množství cibule, kterou podusíme se solí do sklovata.

Můj osvědčený recept pro mlženku

10 hlaviček strmělky mlženky, 2 lžíce másla, 2 stroužky česneku, 5 lžic vody, sůl

Hlavičky mlženky nakrájím na plátky, dám na pánvičku, osolím, přiliji vodu a pomalu dusím. Když je houba podušena, přidám máslo, rozmačkaný česnek a dále dusím na mírném ohni tak asi 10 minut. Jako přílohu podávám měkký chléb.

Pavel Javůrek

d) HOUBY ŠKODLIVÉ

Sv. Šebek

Mykoatropinová otrava v Petrovicích u Sedlčan v r. 1973

V červnu r. 1973 došlo na rekreační chalupě v Petrovicích u Sedlčan, patřící pražským manželům I. P. (nar. 1937) a A. P. (nar. 1936), k otravě houbami, která měla ve svém průběhu některé rysy, charakteristické pro mykoatropinové intoxikace, jak je popisuje např. MUDr. Jiří Kubička ve své knize „Jedovaté houby" (Avicenum, Praha 1980, str. 25—28). Pro informaci našich čtenářů uvádím v dalším popis otravy tak, jak jsem ho zjistil v květnu 1975 výslechem jedné z pacientek uvedeného případu (pí. A. P.).

Oba uvedení manželé spolu se svou tehdy sedmiletou dcerou K. P. nasbírali na odpolední vycházce do smrkového lesa v okolí Petrovic směs různých druhů hub, v nichž převažovala Russula vesca, dále Amanita spissa, Boletus subtomentosus, Agaricus sylvestris (1 plodnice); dcera sbírala a čistila samostatně a tak se do směsi očištěných hub dostaly též asi 3 plodnice (podle odhadu manželky A. P.) muchomůrky tygrované (panterové) (Amanita pantherina (DC:Fr.) Krombh.), zaměněné patrně za muchomůrku šedivku.

Ze sebraných hub připravila pí. A. P. večeři (míchanici s vajíčky), kterou všichni pojedli asi po 19 hod. večer. Paní A. P. snědla jen málo připraveného jídla (asi 4—5 lžic), manžel celý talíř; množství, které snědla jejich dcera, není známo. Asi ve 20,30 hod. všichni ulehli ke spánku a usnuli, kromě paní A. P. která ještě chvíli v posteli četla.

První příznaky otravy se u ní projevily asi ve 21 hod.: subjektivně měla pocit „jakoby měla v očích atropin", písmo v knize měla rozostřené a nečitelné. Vstala z postele a šla se projít, na zápraží chaty však upadla, měla nekoordinované pohyby, pocit euforie a lhostejnosti. Odešla zpátky na lůžko a usnula.

Kolem 24 hod. se probudil manžel, vstal a rovněž upadl; probudila se i dcera a oba „trochu" zvraceli. Mezitím se probudila i paní A. P. Manžel se patrně snažil hledat pomoc, protože odešel do blízké vesnice, kde však nějaký čas bezcílně bloudil a opět se vrátil do chaty, přelezl plot do sousední chaty a soused ho odvezl do nemocnice v Benešově. Mezitím matka i dcera opět usnuly.

Asi po 1 hod. přijel pro ně sanitní vůz z benešovské nemocnice; vůči sanitnímu personálu se matka chovala agresívně, odmítala s ním odjet. Dítě mělo v bdělém stavu halucinace (vidělo krávu). Po násilném odvezení obou do benešovské nemocnice byla matka stále ještě agresívní, odmítala další pobyt v nemocnici a pokoušela se o útěk. Dítěti byl proveden výplach žaludku a okamžitě bylo poté převezeno do nemocnice v Příbrami. Rovněž matce byl proveden výplach žaludku, po němž se dostavil silný třes a anxiózní a autoakusační pocity. Manžel byl rovněž hospitalizován ve stejné nemocnici. Kromě výplachu žaludku se mi u paní A. P. nepodařilo zjistit další medikaci během jejich hospitalizování.

Během následujícího dne byli všichni tři postižení propuštěni z nemocničního ošetřování subjektivně bez jakýchkoliv potíží.

Summary: The article describes a case of poisoning three persons by Amanita pantherina.

Otrava po trsnatci obrovském

V loňském roce 13. září jsem při procházce Krčským lesem našel pěkné mladé plodnice trsnatce obrovského, který tam již několik let vyrůstá. Houby manželka vařila více než půl hodiny a upravila s vejcem. Část čerstvého pokrmu manželka snědla a pocítila nevolnost v krajině žaludeční asi za 20 minut a dostala žízeň. Po vypití dávky piva nastalo okamžité zvracení. Po opakovaném zvracení obsahu žaludku, přestal pocit tlaku, nastalo celkové zlepšení a po chvíli úplné uklidnění. Po mém příchodu ze zaměstnání jsem okusil připravený pokrm velice dobré chuti a vůně a po poznámce, že manželka je asi na tento druh hub alergická, jsem se pustil do jídla. Nepociťoval jsem ze začátku žádných potíží. Asi za 30 minut se objevil pocit tlaku v žaludku a žízeň, kterou jsem uhasil dávkou stejného nápoje. (Poznamenávám, že celá léta piji na houby pivo a neměl jsem potíže.) Po 15 minutách jsem v několika dávkách zvrátil také celý obsah žaludku, ale po další čtvrthodině jsem dostal pocit uklidnění i následující hodiny a noc uběhla u obou případů v klidu.

Byl jsem otravou dosti překvapen, neboť v literatuře jsem nenašel žádný podobný případ. Podle mého záznamu jsem zjistil, který při každém sběru si vedu, že tentýž druh jsme oba snědli v roce 1992. Bylo to 12. září, kdy jsme zkonzumovali tehdy nalezený krásný trsnatec o váze 60 dkg z jiné lokality a neměli jsme žádných potíží. Vydal jsem se několikrát na místa nálezu „jedovatého trstnatce", kde často vyrůstá mnoho pěkných a statných plodnic václavek. Na malých dubech a borovicích zde vysázených se odrážela špinavě bílá barva po ošetření nátěrem proti okusu zvěří (zřejmě morsuvinem). Na pasece se povalovalo několik prázdných nádob a kolem pařezů listnáčů hromádky zaschlých zbytků chemikálie. Zdá se, že tento způsob ochrany se zde provádí každý rok a splnění příkazu z minulých let, že co se nespotřebuje je nejlépe hned na místě rozlévat a zamořit část půdy, do které se posupně vstřebává. Z tohoto přípravku, po kterém se zvěř neotráví, přejdou jedovaté látky do rostlin a hub. Tak lze jedině si vysvětlit rychlou otravu po jedlých houbách ze zamořené přírody. Na začátku letošního roku jsem si opět prohlédl tuto zasaženou lokalitu a zjistil, že v této mírné zimě, při nedostatku sněhu, jsou tam dosud dobře viditelná místa po nevstřebaném přípravku.

Karel Peroutka

e) RŮZNÉ

K holubince hlínožluté — Russula ochroleuca (Pers.: Fr.)

Tuto holubinku sbírám už dlouhou dobu. V některých atlasech je uváděna jako nejedlá. Ve starší literatuře jsem našel, že je jedlá, ale horší jakosti. Když ji najdu, neberu víc jak 20 plodnic. U nás doma máme holubinky rádi osmahlé, jen tak na pánvi, trochu omaštěné. I tato holubinka nám chutná, i když je pravda, že některá plodnice bývá víc hořká. Ale ještě se u nás nestalo, že by si někdo stěžoval, že má nějaké problémy po jejím požití takto připravené.

Ivan Pavelka

Obr. 27. Narostlice dvou plodnic holubinky hlínožluté — Russula ochroleuca (Pers.:Fr.). Dne 31. 10. 1993 nalezl p. Fr. Klika z Prahy v okolí Milevska a donesl do pražské poradny ČMS. Nakreslil ing. M. Smotlacha.

Herbert Tichý

Další nález květnatce Archerova

I když od prvého nálezu květnatce Archerova (Clathrus archeri/Berk.) Dring na našem území uplynulo již 30 let (KLUZÁK, 1984, 1990) jedná se stále ještě o druh, který si zaslouží stálou pozornost. Na to upozorňuje i POUZAR (1992) v souvislosti s nutností monitorovat způsob a gradaci šíření k nám zavlečených taxonů.

Podle KLUZÁKA (1984) byly známy ze severočeského kraje 3 lokality výskytu, z čehož dvě se nacházely ve Šluknovském výběžku (čtv. 5052). Jednalo se o lokalitu Vlčí vrch a Brtníky — nádraží. Další, blíže neoznačenou lokalitu (KLUZÁK, 1990) označenou na přiložené mapě křížkem uvádí východně od těchto dvou lokalit.

A právě zde byl v r. 1993 od druhé lokality ve vzdálenosti cca 4 km zaznamenán další výskyt. 20. 8. 1993 zde nalezl a fotografoval dvě plodnice p. V. Řeřábek. Obě plodnice se nacházely u cesty pod břízou pýřitou (Be-

Detailní pohled na lupeny zajímavé houby lupenopórky červenožluté - Phylloporus rhodoxanthus (Schw.) Bres. Nalezl a fotografoval v červenci 1982 Zdeněk Turičík. Soutěžní snímek.

Pohled na lupeny známé třepenitky svazčité — Hypholoma fasciculare (Huds.:Fr.) Kumm. mírně jedovaté. Nalezl a fotografoval ing. J. Baier. Soutěžní snímek.

Příloha Časopisu českých a slovenských houbařů

PĚSTOVÁNÍ HUB

Ročník 19, číslo 2 září 1994

Ing. Jarmila Teplíková

Nejčastější dotazy budoucích pěstitelů jedlých hub

(Pokračování)

b) zahrádkářské pěstování na slámě

Potřebujeme suchou slámu obilovin, která nesmí být napadena plísněmi. Je lépe, pokud bude pořezána na kousky asi 3—5 cm. Dále budeme potřebovat nějakou nádobu, např. starou vanu, sud atd. Zdroj vařící vody, na venkově nejlépe brutar na paření prasat při zabíjačce. Nové padesátikilové PE pytle, sadbu hlívy a motouz na zavázání, misku na vydrolenou sadbu. Začínáme nejlépe pracovat v pátek odpoledne, abychom mohli mít „volnou" neděli. Postupujeme takto: nařezanou slámu namačkáme do nádoby a zalijeme ji až po horní okraj nádoby vařící vodou. Naší snahou bude spařit najednou co nejvíce slámy. Sláma zůstane v nádobě do druhého dne; je dobré nádobu přikrýt prkny a starším PVC. Budeme se snažit, aby sláma chladla co nejpomaleji! Druhý den ráno změříme teplotu slámy, třeba manželčiným zavařovacím teploměrem. Pokud je teplota vody vyšší než 40 °C, ještě počkáme. Pokud je teplota vody nižší, raději vychladlou vodu vylijeme a slámu opět spaříme novou vařící vodou. Nádobu opět přikryjeme a necháme do dalšího dne. Příští den vodu z nádoby slijeme a je velmi dobré vyházet spařenou slámu na PE folii, kterou má každý zahrádkář. Ze slámy vyteče přebytečná voda a sláma se provzduší. Vezmeme si misku, do které vydrolíme sadbu hlívy, nejlépe lžící, rozmělníme ji na malinké kousíčky. Připravíme si PE pytel, spodní rohy ustřihneme, asi 5 cm, aby mohla případná přebytečná voda odtékat. Pak vrstvíme do pytle vrstvu spařené slámy, posypeme sadbou, dále slámu, zase sadbu ad. Končíme vždy slámou. Materiál pěchujeme do pytle s citem, abychom nevytěsnili veškerý vzduch mezi slámkami. Pak pytel zavážeme motouzem. Do 1 pytle napěchujeme asi 30 až 35 kg mokré spařené slámy a 1 láhev sadby. Tímto jsme udělali vše nutné, aby naše rodina měla první plodnice asi za 6 až 7 týdnů.

Zavázané pytle umístíme na prorůstání do místnosti, kde je teplota asi 15—18 °C, nemusí zde být světlo. Stačí kotelna, prádelna atd. Sláma proroste podhoubím. Prorostení poznáme tak, že slámky jsou spojeny jako „šlehačkou." Pytle takto prorostlé umístíme k plození již na definitivní místo (výše uvedené skleníčky, folníky či místnosti, ke je veliké okno, nebo můžeme přisvěcovat i zářivkami). Za několik dnů uvidíme pod folií místa s malými útvary, podobnými květáčkům. A to jsou již základy trsů očekávaných plodnic. Nad těmito útvary folii nejlépe žiletkou nařízneme, asi 10 cm řez, kudy budou plodničky „vylézat". V této době nezapomeneme na zásadu, že substrát nesmí vyschnout, a proto bez obav nejen na pytel, ale i do pytle, stříkáme denně studenou pitnou vodu. Za pár dní celý trs ulomíme rukou. A můžeme začít s kulinářským experimentováním.

Pytel i po sběru prvních trsů dále zaléváme, poněvadž hlíva plodí ve vlnách. Plodnost, dle počasí, bude trvat asi 1—2 měsíce. Pak substrát za-

kompostujeme. Zahrádkáři, kteří již mají zkušenosti, v době počátku plození prvních pytlů již zakládají další, aby přísun plodnic do kuchyně nebyl zbytečně přerušen. Pokud budou zahrádkáři či chalupáři a chataři postupovat výše uvedeným způsobem, zjistí jako již mnozí před nimi, že „nad hlívu prostě není". Jistě uznáte, že si hlíva nezaslouží přehlížení.

C. LÍMCOVKA OBŘÍ

Tato houba není známa moc dlouho, byla objevena relativně nedávno, r. 1930 v Německu. Jedná se o houbu poněkud připomínající bedlu, mohutného vzrůstu. Někteří pěstitelé se chválili, že hmotnost vypěstovaných jejich plodnic dosáhla téměř 1 kg. U nás ji zavedl ing. A. Funfálek.

Pro snadný způsob pěstování ji vřele doporučujeme začátečníkům. Roste výhradně na spařené slámě obilovin. Slámu není třeba řezat.

Dále potřebujeme opět zdroj vařící vody, PE folii, kropicí konev, vidle a sadbu. Na zahrádce si najdeme místo ve stínu a vyhloubíme záhonek, jako bychom chtěli zakládat pařeniště. Hlínu vybereme do hloubky asi 30—40 cm. Na PE folii narovnáme slámu do vrstvy, pomocí konve ji pořádně prolijeme vařící vodou. Druhý den prolití opakujeme. Snažíme se, aby sláma pojmula co nejvíce vody. Vyhloubený záhon vysteleme starou PE folií (stěny) a na dno tak upraveného záhonu pořádně našlapeme spařenou slámu. Důraz klademe na čistotu. Do slámy, do hloubky asi 5 cm, vkládáme sadbu „jako oříšky". Nejlépe do sponu. Naočkovaný záhon zakryjeme folií či prkny, zamezíme výparu nebo zatékání dešťové vody. Můžeme povrch slámy pokrýt několika vrstvami novinového papíru. Podhoubí proroste asi za 3—5 týdnů. Noviny odstraníme a záhon pokryjeme krycí zeminou, tj. dobrá humozní zahrad. zemina smíchaná s rašelinou. Nesnáší obsah vápna! Výška vrstvy krycí zeminy je asi 5—6 cm. Po jisté době i krycí zemina proroste podhoubím. A začnou se ukazovat první plodnice. Dbáme na to, aby zemina nevyschla, denně jemně kropíme studenou vodou. Upozorňujeme, že plodnice nejprve rostou velmi pomalu. Sbíráme je ve stadiu, se klobouk mírně pootevře. Plodnice sbíráme vykroucením a zbylé jamky zasypeme opět krycí zeminou.

Pro informaci je třeba vědět, že na záhon 1 m^2 uložíme cca 100 kg mokré slámy a budeme potřebovat 1 až 2 litry sadby. Dle údajů pěstitelů můžeme získat až 20 kg plodnic. Kulturu necháme na záhonu i přes zimu; dobře přezimuje a na jaře opět plodí. Tato houba je poměrně odolná vůči chorobám. Pozor na slimáky. Záhon s kulturou hub zásadně ničím nepřihnojujeme! Plodnice jsou nejčastěji konzumovány v různých polévkách a do gulášů.

D. ŠIÍ-TAKÉ — Houževnatec jedlý

Poněvadž je o tuto houbu v poslední době nesmírný zájem, ale je pro naš e zeměpisné polohy „exotem", pouze pár slov. Je nejvíce pěstována v Asii a v Japonsku, kde ji nazývají „elixírem života". Je třeba si však uvědomit, že v tamějších zemích je běžnou součástí téměř denního jídelníčku. Je to dřevokazná houba, rostoucí na dřevech listnatých stromů. Pěstuje se jako naše hlíva, extenzívně, i když máme zprávy ze Západní Evropy, že již je zvládnuto její intenzívní pěstování na policích. Nároky na pěstování vychází z charakteru oblasti, kde houba běžně roste; vysoká vzdušná vlhkost, vysoká teplota, denní světlo. V našich podmínkách by byla vhodná pro vytápěné skleníky. Sadba této houby je v naší republice k dostání, je třeba však přistupovat k jejímu pěstování spíše jako k raritě. Ovšem naši pěstitelé jsou velmi šikovní a často odborníky překvapí svými výsledky. Podrobnosti o jejím pěstování najdou zájemci v odborné literatuře, nejčastěji zahraniční.

E. PENÍZOVKA SAMETONOHÁ

Drobounká houba, rostoucí v období vánoc v trsech na pařezech stromů. Má vynikající vůni i chuť, je však velmi drobná a nedá se téměř transportovat. Houbařům poskytuje nemalé potěšení v době, kdy je hub v přírodě nedostatek. Zahrádkáři ji pěstují na špalcích na zahrádkách jako hlívu na dřevě. Sadba je u nás k dostání u specializovaných firem. Pro vytváření plodnic je přítomnost světla nezbytná. V poslední době se jí věnuje pozornost z hlediska obsahu léčivých látek.

F. JIDÁŠOVO UCHO, tzv. „Černá houba"

Pokud chodíte do přírody a hlavně kolem divokých porostů černého bezu, ovšem v místech někde u vody s vysokou vzdušnou vlhkostí, jistě chodíte kolem plodnic Jidášova ucha. Jsou to nenápadné plodnice na těchto dřevinách, připomínající svojí konzistencí chrupavku prasečího ucha, ovšem tmavé barvy, hnědé i často až do černa. Podnice jsou pokroucené, různých tvarů. Pokud jste milovníky čínské kuchyně, pak vězte, že bez těchto usušených plodnic se čínská kuchyně neobejde. Jsou součástí téměř všech čínských jídel. První zmínky o jejím pěstování jsou snad staré, alespoň dle literatury, přes 2000 let. Sušené plodnice se před kuchyňskou úpravou namáčí do horké vody na několik hodin. Chrupavčitou konzistenci neztrácí ani po několikahodinovém varu.

Naši zahrádkáři ji pěstují, podobně jako hlívu, na dřevě černého bezu. Sadba se očkuje do vyvrtaných otvorů ve větvích bezu, které se pak po naočkování umístí k prorůstání do nových PE pytlů, které motouzem zavážeme. Podhoubí proroste asi za 2 měsíce, dle síly naočkovaných větví. Podhoubí prorůstá dřevem poměrně rychle. K plození je třeba vysoké vzdušné vlhkosti, nejlépe klimatu skleníků či folníků. Teploty jsou doporučeny kolem 20—25 °C. Plodničky vyžadují ke svému růstu co největší relativní vlhkost vzduchu a velmi časté kropení. Někteří pěstitelé ji vypěstovali i ve stínu pod stromy na svých zahrádkách v letním období.

Sbírají se a výhradně suší v malých vrstvách. Po vysušení jsou uchovávány v zabroušených lahvích.

Zahrádkáře, chalupáře i chataře bude jistě zajímat jak a kde sehnat sadby hub a jak s nimi zacházet:

1. Soukromá firma MYKO-SERVIS, Čechova 6, 690 02 Břeclav se snaží vyhovět zájmu zahrádkářů o koupi sadeb hub. Při tom je třeba mít na paměti tato základní pravidla:

— sadba je vždy čerstvě pomnožené podhoubí, které je živé a nedá se dlouhodobě skladovat,
— je vyráběna laboratorní technikou, za dodržení přísných hygienických podmínek,
— je balena ve skleněných lahvích, nejčastěji o objemu cca 1 litr, sadba se ovšem prodává jako objemová jednotka,
— poněvadž dodáváme pouze čerstvou sadbu, je třeba si ji s dostatečným předstihem písemně objednat (s určením druhu, množství, na který termín sadbu potřebujete), nelze zasílat obratem,
— pokud si objednáte více druhů sadeb, je třeba počítat s tím, že každý druh roste v lahvích různě dlouho, proto počítejte s časovými lhůtami výroby,
— u každého druhu sadby je přiložen letáček, jak pěstovat ten určitý druh zvolené houby,
— pokud dostanete sadbu dříve, než jste počítali, nic se neděje: uložte ji do chladničky jako zeleninu,
— v žádném případě předem sadbu neotvírejte — sadba se Vám zinfikuje, a škoda práce i peněz, výsledek bude nulový,

— výše uvedená firma zajišťuje i konzultační a poradenskou činnost, po písemné objednávce je možná konzultace přímo u pěstitele,
— v případě zasílání na dobírku je třeba mít na zřeteli, že bude připočítáno k sadbě nejen poštovné, ale i balné, bohužel ne malé,
— sadby je možno objednávat i celoroční objednávkou, kde je třeba vypsat, na který termín sadby potřebujete a firma již bude zasílat dle Vašich požadavků,
— bohužel, v současné době se zásilkovou činností celého spektra nikdo jiný nezabývá, mimo MYKO-SERVIS Břeclav, alespoň dle našich informací,
— omlouváme se předem, ale není v našich silách odpovídat jednotlivě na dopisy, proto odkazujeme na dostupnou odbornou literaturu.

Pevně věříme ,že se pěstování jedlých hub stane Vaším koníčkem, kde se ovšem Vaše snaha zúročí do chutných a zdravých plodnic. Pochvala Vás jistě nemine.

Sadbu jedlých hub:

- Hlíva ústřičná
- Žampion
- Penízovka sametonohá
- Jidášovo ucho
- Límcovka vrásčitoprstenitá
- Houževnatec jedlý (Šii-take)
- Provádíme konzultační i poradenskou činnost

MYKO-SERVIS

vyrábí a dodává i na dobírku
(výhradně na základě písemné objednávky)
MYKO - SERVIS
Čechova 6, 690 02 Břeclav

VYKUPUJEME
SUŠENÉ HOUBY HŘIBOVITÉ
VÝBĚROVOU I. jakost

Podrobnější informace získáte na adrese:

MYKO
Dyjákovice, PSČ 671 26

Pohled na pavučinku pavučince šupinonohého — Cortinarius pholideus (Fr.:Fr.) Fr. Nalezl ve smrčině na Plzeňsku Z. Hájek. Fotografoval ing. J. Baier. Soutěžní snímek.

Pohled na plachetku (plenu) žampiónu vzácného — Agaricus augustus Fr. (Psalliota perrara (Schulz.) Bres.). Nalezl v září 1986 v „Zlodějském háji" a fotografoval Zd. Turičík. Soutěžní snímek.

tula pubescens) za obcí Staré Křečany ve vzdálenosti cca 300 m od kraje lesa. Šebek (in: KLUZÁK 1984) pro okolí současného nálezu udává nadmořskou výšku cca 400 m.

I když není vyloučeno, že se jedná o shodnou lokalitu uváděnou KLUZÁKEM (1990) stojí výskyt tohoto druhu jistě za zaznamenání.

Literatura:

Kluzák, Z., 1984: Květnatec Archerův — Anthurus archeri (Berk.) E. Fischer v ČSSR po dvaceti letech. Sborn. jihočes. muz Přírodní vědy, roč. XXIV, č. 2:37—48 — České Budějovice.

Kluzák, Z., 1990: Dvacet pět let květnatce Archerova v ČSFR. Mykolog. sborn. roč. LXVII, č. 4 — 5: 117 — 119. Praha. Pouzar, Z., 1992: Nález květnatce Archerova (Anthurus archeri) v Českém lese. Mykologické listy 48:11. Praha.

Správa o kvetovci Archerovom

Výskyt kvetovca Archerovho (Anthurus archeri) na Slovensku je zaznamenaný od r. 1985, na východnom Slovensku (Bukovské vrchy — Ruské, Čergov — Čirč, Kyjov) od r. 1987. Podávame prehľad o jeho výskyte, ako sme ho v regióne svojho pôsobenia zistili a dokumentovali od r. 1991:

orograf. celok — podcelok	kat. úz.	sieť. pole	počet lokalít	nález ks	nadm. výška
Košická kotlina	Mirkovce	7093	10	17	345—390
Toryská pahorkat.	Petrovany				
	Záborské				
Čergov	Kyjov	6891	7	29	650—1020
	Milpoš	6892			
Volovské vrchy					
Kojšovská hoľa	Štós	7390	1	169	430—660
Slanské vrchy					
Zlatobanská kotl.	Zlatá Baňa	7094	3	4	690—730
Ľubovnianská vrchovina	Matysová	6690	1	27	

Stanovištia sa prírodnými podmienkami zhodujú s doteraz známymi miestami výskytu (listnaté, ihličnaté lesy, opustené pasienky, rúbaniská — všetko poznačené predchádzajúcou ľudskou činnosťou).

Prešov 26. 6. 1994

J. Ďurček

Zajímavý nález

Ve středu dne 27. dubna 1994 nalezl jsem několik plodnic, které byly zbarveny od okrově hnědé až po fialově černou, s nádhernými bílými třeni, se silnou aromatickou vůní, které Alois Vágner v Moravském zemském muzeu určil jako **chřapáč bělonohý — Helvella leucopus (spadicea; monachella).**

Místo nálezu: východní okraj obce Ratíškovice, okr. Hodonín, nazývaná U zbrodku, vedle komunikace Ratíškovice — Rudník, na okraji topolového hájku Populus nigra, v písku, nadmořská výška 192 m n.m.

Několik statistických údajů: celková výška 7—13 cm, šířka klobouku 4—9 cm, výška klobouku 3,5—5 cm, délka třeně 5,5—9 cm, průměr třeně pod kloboukem 1,5—3,5 cm, rozšířený třeň dole 2,5—6 cm. Počet kusů (2. května) cca 25, poslední kus zanikl 28. 5. Tři plodnice jsou v Moravském zemském muzeu v Brně.

Václav Koplík

Ze Svitav

Po rekonstrukci náměstí je uprostřed ostrůvek, asi tak 2×6 m, osázený keříky a zasypaný dřevěnými odřezky s kůrou. Dne 25. května 1994 jsem tam nasbíral 20 plodnic smrže (pravděpodobně to byl smrž špičatý nebo vysoký). Dne 28. května tam bylo dalších 20 plodnic. Takže celkem 40 smržů uprostřed náměstí ve Svitavách. V naší skříňce to byla úplná paráda. Jinak zde rostou kozáky, křemenáče, koloděje a další hřibovité i jiné houby (1. 6. 1994). Z jara bylo celkem sucho. Májovek bylo jen tak něco a podtrnek také málo.

Otto Soumar

Poznámka redakce: Zajímavé bylo, že koncem dubna našli pražští členové naší společnosti desítky plodnic smrže pražského, které vyrostly z podobného substrátu na Vysočanském náměstí.

Kačenky české u Tlustice

30. března 1994 jsem nalezl poprvé poblíž obce Tlustice asi 40—50 exemplářů **kačenky české — Verpa bohemica (Krombh.) Schroet.**
Překvapil mě vzrůst některých plodnic. Několik největších měly průměr klobouku 4 cm a jeho výšku až 7 cm. Třeň u země průměr 3 cm a délka 15 cm.
Nález byl učiněn pod vrbou jívou a jeřábem obecným. Podklad na této lokalitě je tvořen čtvrtohorními písky — to znamená kyselejší půdní reakce. (Výskyt kačenek trvá i dnes — to je 10. dubna — i když už jen v počtu 7 kusů.)
Jsem rád, že místo je velice nepřístupné, takže by se lokalita mohla uchránit před lačnými houbaři. U nás je tato houba vzácná, proto ji nesbíráme.
Vzhledem k dobrému stavu spodní vody očekávám i výskyt kačenky náprstkovité u hradu Točníku.

Václav Zítek

RUBRIKA ZAJÍMAVOSTÍ

PRASTARÝ DUB,

můžeme vidět v zámeckém parku v Kolodějích u Prahy. Je to strom úctyhodných rozměrů a stáří. Jak je na něm uvedeno, byl vysazen v roce 1359. Jeho současný stav zřejmě není zvláště příznivý. Má mnohá místa již odumřelá se stopami působení dřevokazných hub. Viníka tohoto stavu jsem při návštěvě parku dne 27. května 1994 nemusel dlouho hledat. Na pahýlu větve vysoko v koruně stromu rostla mohutná plodnice sírovce žlutooranžového či chorošovce sírového (Laetiporus sulphureus (Bull.:Fr.) Murrill). Jak víme, mycelium této houby působí značně rychlou červenou hnilobu jádrového dřeva, přesto zasažený strom odumírá velice pomalu. Přece jen se člověku vkrádá otázka: přežije tento historicky cenný strom dalších sto let?

L. Havelík

Dobříš, 13. dubna 1994

Vážení přátelé,
zasílám Vám houbičku, kterou jsem nalezl v balíčku datlí z Tunisu, vyrůstající z jedné datle. Obal byl neporušen. Přikládám etiketu aby bylo zjistitelné odkud datle pocházejí. Zajímalo by mne, co je to za houbičku, zda je známa a zda pochází ze země dodavatele, či od nás. Případně by bylo zajímavé vědět, zda její podhoubí neprodukuje nějaké toxické látky.

S díky a srdečným pozdravem
Jiří Bureš

Odpověď:

Vážený příteli,
Vaše miniaturní houbička nám dala trochu bádání, než jsme mohli sdělit, že to bohužel skutečná plodnička nějaké houby nebyla. Byl to opět „žertík přírody", jak o něm psal přítel L. Havelík na str. 37 tohoto ročníku. Tentokrát to byla část stopkové části datle. „Houbička" měla dokonalý tvar, včetně náznaků lupenů. Byla veliká 4 mm a klobouček 3 mm. Pod mikroskopem se ukázalo, že nejde o plodničku houby, ale o část rostliny (ovoce).

RNDr. Jiří Hlaváček

M. Horáček

Nevysvětlitelný přírodní úkaz

Před mnoha lety jsem byl s rodinou na podzimní vycházce u obce Kamenné Žehrovice. Les byl smíšený, malé duby, smrčiny i urostlé borovice. Dle vyprávění se tam prý kdysi dávno kutala ruda. V porostech jsou rokle i malé jamky od 1 do 2 m hloubky a v průměru 3—4 m. Bylo to koncem října, na tu dobu krásný teplý podzimní den. Moje dvě tehdy malé děti skotačily a házely po sobě šišky. Dcerka najednou vykřikla — „tatí — had". Ihned jsme tam s manželkou přiběhli, a skutečně na dně jamky ležel had, ale ne jeden, bylo jich spousta Pohledem jsem zjistil, že se jedná o užovky, dle žluté barvy na hlavičce. Jak ale ležely na dně jamky, jeden starý jedinec dlouhý cca 60—70 cm měl na sobě nabaleno dalších 20—25 kusů různě velikých. Z nadhledu to vypadalo jako bájná biblická trnová koruna Ježíše Krista. Hadí útvar měl v průměru cca 1/2 m, a nás to doslova šokovalo — kolem jednoho těla spousta hlaviček a ocásků! Chvíli jsme zaraženě koukali na toto divadlo, až některé z dětí zašramotilo větvičkou a celé toto kolečko se narovnalo a na těle spodního jedince se odplazilo pod kámen. Po chvilce z pod kamene vylezly 3 kusy, jakoby se chtěly podívat, co se děje ... Bohužel jsem ten den neměl fotoaparát, a tak jsem tento neobvyklý úkaz nemohl zdokumentovat. Ptal jsem se postupně několika odborníků — znalců lesa, ale nikdo mi tento úkaz seriózně nevysvětlil — bylo mi i řečeno, že mladí i staří chrání svoji královnu, nebo se mohlo jednat o opožděné mladé — příroda je nevyzpytatelná ...

M. Horáček

„Chovají se jako zvířata"

(Kéž by se tak chovali někteří lidé)

V 70tých létech jsem pracoval jako studnař. Naše práce nás zavedla do obce Zahrádky u Jindř. Hradce. Na podzim nám proutkař vytyčil lokalitu pro kopanou studnu. Lokalita se nacházela na poli po sklizni vodnice (Brassica rapa). Dnes se asi ani nepěstuje. Na místě jsme usadili naše mechanismy a obytnou maringotku. Na poli se ještě nacházely zapomenuté bulvy řepy. U pole byl smrkový les. Každý den k večeru se chodilo na pole pást asi 30 kusů srnčí zvěře. Asi po pěti dnech našeho pobytu se událo cosi, co by mělo platit mezi „pány tvorstva" — lidmi. K večeru, když se stádo napásla a odešlo, vyšel z lesa statný srnec, rozhlédl se a zašel zpět do lesa. Krátce nato se objevil opět, ale po boku své družky, která doslova vlekla zadní běhy (asi památka na pytláka nebo „takénimroda"!. Srnec ji doprovodil na pole a vrátil se na zvýšený okraj lesa, kde pozoroval a větřil. Když se srna napásla opět ji doprovodil do lesa. Poté se vrátil a napásl se sám. To se opakovalo po celou dobu co jsme zde pracovali tj. asi 14 dnů vždy kolem 6 hodiny večer. Dotázali jsme se místního hospodáře, zda ví, že má v revíru raněnou srnu, ale nevěděl nic.
Vztah zvěře k sobě samé se zdá být lepší, než v mnohých případech nás lidí, myslím, obzvláště nyní ... Chovat se jako zvěř — kéž by to platila!

DROBNÉ ZPRÁVY

Trutnov (11. 4. 1994). Na schůzi MK určil přítel Carda tyto druhy hub: ucháč obrovský, penízovku smrkovou, bolcovitku bezovou a troudnatec pásovaný.

Ing. St. Křovinová

Trávníky (20. 4. 1994). Nacházím každý třetí den 2—3 kg čirůvek májovek. Objevily se špičky obecné, hník obecný, mladý chorošovec sírový. Přátelé mi hlásí nálezy hřibu sosnového (borového) nebo jak u nás říkají „kameňáka". Nalézají je v okolí Provodova a Fryštátu. Připomínám jim, že se mají chránit, ale moc je to nezajímá.

Miroslav Kovář

Praha (25. 4. 1994). Na náměstí ve Vysočanech jsem včera viděl pod keři v malém parku mnoho plodnic smrže pražského nebo špičatého. Vyrostly z pilin, které sem loni dali jako hnojivo pod keře.

Dr. Lukáš

Blovice (25. 4. 1994). Včera jsem našel 5 krásných smrží obecných. Nejhezčí plodnici jsme vystavili ve skříňce kroužku. Koncem března tam byla hlíva ústřičná. Nalezl ji p. Škoda.

Václav Červený

Praha (28. 4. 1994). Dnes jsem opět nalezl v areálu Krčské nemocnice a to 78 kusů zdravých a čerstvých čirůvek májovek. Ve stejný den byl do poradny hlášen růst májovek z Dejvic, Kobylis a Prahy 3.

Vincenc Eckert

Votice (14. 5. 1994). S kamarádem jsme nasbírali dva bramborové koše závojenek podtrnek. U Konopiště jsem objevil neobvykle velký a krásný trs chorošovce sírového. Je v chráněné oblasti, tak tam vydrží.

Jaroslav Šimek

Český Krumlov (14. 5. 1994). Na Vyšenských kopcích jsem nalezl dnes 14 krásných plodnic čirůvky májovky — klobouky až 10 cm v průměru. V zámecké zahradě choroš šupinatý. V polévce byl dobrý!

Bohuslav Strnad

Trutnov (18. 5. 1994). Na schůzi kroužku dne 2. 5. bylo určeno přítelem Křížkem 12 druhů hub. Na dnešní 8. schůzi byly tyto houby: sírovec žlutooranžový (chorošovec sírový), choroš šupinatý, závojenka podtrnka, čirůvka májovka, penízovka věštecká, opěnka měnlivá, penízovka smrková. Př. Pospíšilová udělala do rámečků barevná fota hub z kalendáře.

Ing. St. Křovinová

Osek (17. 5. 1994). Májovek jsem v 1. půli května nalezl asi 12 kg. Nyní sbíráme chorošovec sírový. Na Kublovsku jsme nalezli ucháče obecné a křehutky jarní. V Č. krasu jsme nalezli májovky, choroše zimní, plástvové, brvité, čirůvku dvoubarvou a smrž obecný. Koncem dubna to byla u nás vzácná terčovnice síťnatá.

Oldřich Jindřich

Újezd u Chocně (17. 5. 1994). Včera jsem nalezl 10 závojenek podtrnek. Cestou od Brandýsa n/Orl. jsem nalezl chorošovec sírový.

Pavel Javůrek

Blovice (17. 5. 1994). Houby rostly a to podtrnky a májovky.

Václav Černý

Libčice nad Vltavou (17. 5. 1994). Kolem 15. 5. vyrazily u nás choroše šupinaté. Mladé a šťavnaté nakrájím na slabé plátky, usuším, semelu do směsi houbového prášku.

Vladimír Šticha

Vroutek (21. 5. 1994). Srdečný pozdrav z „Odemykání lesa" zasílají žatečtí houbaři. Nalezli jsme 24 druhů hub (4 druhy hřibovitých).

32 podpisů Žateckých

Nové město pod Smrkem (23. 5. 1994). Už rostou! Dne 21. 5. jsem nalezl první letošní křemenáč březový a první hřib kovář. Dále na 5 místech chorošovec sírový. Rostou májovky, opěnky měnlivé, závojenky podtrnky a ucho jidášovo.

Josef Hackl

Blovice (22. 5. 1994). Přítel Špiler nalezl 18. 5 kozák březový a 20. 5. dva hřiby dubové. Přítel Škoda objevil lišku obecnou! Já jsem našel 21. 5. jednu babku (hřib žlutomasý) a na náměstí u nás v trávě několik plodnic závojenky podtrnky.

Václav Červený

Český Krumlov (28. 5. 1994). Dnes hlásím nález 30 dubáků, jednu holubinku namodralou a 5 lišek bledých. V Blanském lese jsem našel 4 křemenáky hnědé, 1 křemeňák osikový.

Bohuslav Strnad

Hronov (31. 5. 1994). Posílám k určení sírovec nalezený u Náchodského zámku na modřínu. Včera jsem procházel Teplicko-adršpachské skály. U jezírka bylo dosti drobných druhů hub a také již čechratky podvinuté.

Antonín Strick

Trávníky (1. 6. 1994). Dne 22. 4. jsem našel čirůvky dvojbarvé. Koncem dubna jsem sbíral asi 40 smrží obecných. Dne 27. 5. to bylo 21 hřibů dubových. Letos poprvé jsem našel abnormální množství chorošovce sírového (sírovce). Rostou kozáky, janci, babky a holubinky!

Rudolf Princ

Rok 1993 ve vzpomínkách

Červenec: Na území ČR byl červenec teplotně podnormální. Maximální odchylka od dlouhodobého měsíčního normálu byla —2,5 °C v západních Čechách. Nejvyšší denní teplota byla naměřena dne 5. 7. v Poděbradech 31,8 °C, na Moravě pak dne 3. 7. v Brodě nad Dyjí 32,7 °C. Nejnižší noční teplota byla naměřena v Čechách dne 14. 7. v Úpici 2,0 °C a na Moravě dne 9. 7. ve Světlé Hoře 1,4 °C. — Srážkově byl červenec v Čechách nadnormální, a to až do 195 % měsíčního normálu v severních Čechách. Slabě podnormální byly jen malé oblasti jižních a severozápadních Čech. Nejvíc napršelo v Krkonoších na Labské boudě 230 mm. Nejméně pak v oblasti Teplic 27,9 mm. Morava byla s výjimkou jihovýchodního cípu, kde spadlo 122 % měsíční normy, srážkově podnormální. Nejméně pršelo v oblasti Prostějova a Přerova, pak na Ostravsku a ve Slezsku na Opavsku (40—45 % měsíčního normálu). Největší sumu srážek měla Lysá Hora 148 mm (69 % normálu), nejnižší sumu Prostějov 38 mm (44 % normálu). Sluneční svit byl s výjimkou oblasti Louny - Žatec - Milešovka (tam 100 až 108 % měsíčního normálu) v ČR podnormální. Nejméně svítilo slunce v jižních Čechách (72 % normálu) a v Jeseníkách (Praděd 66 % měsíčního normálu).

Růst hub byl stále silnější. Rostlo všechno jako v předcházejícím měsíci. Velice silný letní až pozdně letní sortiment s velkým výskytem hub hřibovitých. V poradně se doslova dveře netrhly. Ve větším množství se přidává pečárka zápasná, př. Havelík nalézá v lokalitách Lhotka a Svépravice více muchomůrek pantherových. Vícekrát se v poradně objevuje pečárka necudná. Překvapujícím je i růst václavek. Z těch zajímavých zaznamenává poradna nález př. Párala z Prahy, na hřbitově v Ďáblicích našel muchomůrku šiškovitou. Bařova nemocnice ve Zlíně požádala naši společnost o spoluprácí při drobných otravách z druhotně změněných hřibovitých hub. Je tomu tak, čím více hub roste, tím se častěji vyskytují různé záměny a pak otravy. Rostlo toho opravdu požehnaně. I v oblasti, která alespoň zčásti je předmětem mého sledování, tj. na Rokycansku, Zbirožsku a Hořovicku. Prázdniny přinesly pochopitelně zvýšený zájem i o můj stůl a navštívilo mne přes stovku houbařů místních i cizích s žádostí o určení houby, nebo ověření si správného vlastního určení nebo také jen s pochlubením se bohatým sběrem. Rostlo všechno, co v červnu. Hřibovité i lupenité, jedlé i jedovaté. Z hřibů bych mohl vyjmenovat všechny druhy, od nádherných smrkových, dubových, plstnatých, křemenáčů, kozáků březových, špičníků, hřibů hnědých, kovářů, kolodějů a babek všeho druhu až po stále více rostoucí hřiby žlučové. Výjimkou z místního výběru byly strakoše. Těch přinesla víc naše neteř s rodinou od Mirošova z Holubího koutu. Trávili tam dovolenou a prohlásili, že přijeli z Varšavy hlavně na houby. Časté byly nálezy hřibů peprných. Někteří houbaři nacházeli více klouzků modřínových, někteří prohlašovali, že jich roste málo. K určení přinesli někteří slizáky mazlavé. Pečárky všeho druhu. Na parcele přes cestu na stejném místě jako vloni vyrostlo hodně pečárek dvouvýtrusých, na mně známé lokalitě na kraji lesa nacházeli mnozí pečárky obřízné (hlízňaté) a pečárky lesní. Moje bilance u cesty v kopřivách nalezených pečárek polních se zvýšila na 192 plodnic od začátku pobytu. Muchomůrek rostlo více, růžovek-masáků jak se na červenec patří. Jeden houbař přinesl více malých muchomůrek červených, ještě na klobouku se strupatou bílou pokrývkou, jsa přesvědčen, že jde o malé růžovky. Zasadil jsem několik z nich do mykologické zahrádky a pozval jsem ho, aby se přišel podívat za pár dní. Podařilo se, některé z nich se ujaly, povyrostly a otevřely svoji červenou hlavičku. S pošvatkami (katmankami) se skoro roztrhl pytel, skoro všechny existující barvy se objevily na stole nebo v zahrádce. S šedivkami sice lidé přicházeli, ale nikdo nepřinesl ani pantherovou ani zelenou. Za to nosili mnozí stále další bedly zardělé a hodně bedel ostatních, nádherné vysoké, a z parcel sousedů (!) bedly krvavějící. Chatař př. ing. Hora přinesl pro ozdobu mykozahrádky bedlu vysokou — na vysoké noze trůnil klobouk o průměru 28 cm.

Holubinek rostlo nespočetně, ani je nebudu vyjmenovávat, nejčastější byly namodralé, trávozelené, bukovky. Ryzců nebylo mnoho, pravých ryzců na lokalitách okolo plotů parcel, kde jsem jich jiné roky sbíral mnoho, jsem našel jen pět. Ale na parcelách některých chatařů prý jich přece jen rostlo více. Několik houbařů přineslo ryzce černohlávky, ryzce ryšavé, ryzce hnědé, ryzce borové a ryzce dubové, kterým prý, jak říkal p. ing. Hora říkali na Slovensku tančoky, prý je tam ve velkém sbírali. Nevím, i když jsem tam tolik let žil. Paní Skopcová přinesla ryzec šeříkový, jejich soused ryzec zelený. Některý houbař přinesl jako ryzce pár čechratek podvinutých. Třepenitky svazčité nosili lidé každý týden, makové už ne. Pýchavek rostlo hodně, zejména palicovitých. Penízovky také rostly bez přestávky, méně bylo širokolupenných, hodně máslových, dubových a žlutolupenných. Lakovky rostly i u mé chaty jak obecné, tak ametystové. 151 openěk měnlivých dorostlo na mém pařízku před chatou, jiné pak přinášeli lidé z různých míst. Málo bylo penízovek sametonohých. Objevily se první čirůvky zemní. Naši příbuzní Sidákovci přivezli z Holubího lesa od Mirošova sluky svraskalé; blízko Kařízku málo rostou, a hodně klouzků bílých. A také opeňky. O hřibovitých houbách ani nemluvím; užil jsem si zpracování všeho opravdu hodně, ale byl jsem rád, že si vezou sebou do Varšavy řádnou kořist. Odměnou pro mne byl krátký zájezd k nedaleké lesní cestě, kde prý na pařeze rostou václavky. Pro mne pěšky nedosažitelné a tak mne naložili do auta a k té cestě odvezli. Smál jsem se pak, že poprvé v životě jedu Formanem na václavky. Mnoho jich nebylo, ale byly to václavky opravdu na červenec uspěchané. Menší množství jich pak nalezli známí i na některých jiných místech, ale v druhé polovině měsíce nacházeli tyto václavky již přestárlé. Co nás potěšilo kromě několika ryzců pravých nalezených na rozhraní parcely naší a sousedčiny byly šafránky. Objevili jsme na parcele další lokality, kde jsme mohli růst sledovat a sklízet plodnice až ve vhodné době. Našli jsme jich několik desítek, všechny zdravé a krásné. Lidé nos hodně liščiček pomerančových, strmělek přehrnutých a vyhloubených a také několik oranžových (Clitocybe aurantiaca). Př. Kantner přinesl strmělky anýzky Málo bylo nálezů štítovek jeleních a černolemých, sám jsem nenašel jako jiné roky na své lokalitě na smetišti líhy srostlé. Asi proto, že navezené pilniny z dřívějších let byly zakryty jiným odpadem.Pestřec obecný, ještě stále mnohými považován za lanýž, mně přinesli dvakrát. Přítel Milan mně přinesl a věnoval několik trsů sírovce žlutooranžového. Kluci Macourků přinesli od okraje osady voskovky černající. Špičky obecné rostly vesele dál, jen když trochu zapršelo. Čas na čtení a televizi moc nebyl. Přesto jsem dne 3. 7. zachytil na konci Moravského večerníku záběr houbaře s košíkem krásných dubových a borových hřibů a moderátora ukazujícího divákům ve zvednuté ruce obrovský hřib. V televizi byly na obrazovce velmi často. V rozhlase jsme si mohli poslechnout 26. 7. rozhovor o houbách s p. ing. Smotlachou. Mladá fronta DNES přinesla koncem měsíce zprávu o první otravě muchomůrkou zelenou na Liberecku. Postižení ji považovali za holubinku. Také v televizi mluvil p. ing. Smotlacha o houbách. Zájem všestranný. Večerník-Praha přináší pravidelně upozornění na naše přednášky a informuje čtenáře, o čem se bude přednášet.

Srpen: Tak jako nad převážnou částí Evropy byl i v naší republice srpen teplotně normální nebo slabě podnormální. Na západě a severu Čech převládaly záporné teplotní odchylky. Nejvyšší teplota byla zaznamenána 14. 8. v Doksanech 35°C, nejnižší 30. 8. v Plzni-Bolevci 0,2°C. Srážky byly většinou podnormální, pohybovaly se od 50 do 75 % měsíčního srážkového normálu. Lokality, kde spadl srážkový normál, nacházíme v okrajových oblastech republiky. Nejvíce napršelo na stanici Desná-Souš 128 mm, nejméně 21 mm v Kralovicích. Počet hodin slunečního svitu se všude pohyboval těsně kolem srpnového normálu.

Silný růst hub stále pokračuje. Takové spousty druhů hub, říká pražská poradna, již léta nepamatujeme. Podle toho také návštěvnost a množství práce. Spousta hub hřibovitých, houby rostou skoro v každém lese, v každém příkopu, v každých polohách. Rostou houby vysloveně letní, ale už i podzimní. I na horách (např.v Krkonoších) roste např. strmělka mlženka a čirůvka fialová. V Praze je v místní zeleni nalezena muchomůrka zelená, přítel Rejha pak z lokality Líbeř donáší vzácnější pavučinec hercynský. Náš přítel Havelík nemocen zdolán prací. V poradně zaskakují další obětavci z řad členstva, např. p. Ing. Jiskra, paní Ing. Švecová. Byla to všestranně těžká sezóna. Co konstatuje poradna, platí pro celou republiku — všude houby rostou ve velkém. A to platí tedy i pro moji oblast na Kařízku. Opakoval bych co vše jsem napsal o donášených a sbíraných houbách v červenci. V srpnu to bylo stejné. Návštěvníků jsem měl méně, díky dovoleným mnohých lidí za hranicemi i v jiných oblastech ČR. Že toho rostlo až neuvěřitelně jsem poznal „na vlastní kůži" — několikrát jsem dostal plný košík hřibovitých hub od známých, kteří znají moji chodeckou situaci. „Manželka mne s tím vyhodila, že už toho má nad hlavu a že už se s tím sušit a zavařovat nebude!" Tak se mně ve dvou případech přátelé svěřili a smáli jsme se oba. Ovšem ani toto manželčino rozhodnutí je neodradilo od toho, aby za den, dva, šli na houby znovu. Inu houbaři doslova nenapravitelní. A tak jsem i já něco usušil, něco uložil do sladkokyselého nálevu a odvezl do Prahy, abych tím zase obdaroval své přátele, sousedy a známé. Většinou nosili houbaři všechny hřibovité houby v druzích jako v červenci. Navíc se vyskytly hřiby nachovýtrusé, více křemenáčů březových a také žlučníků; někteří si malé hřiby žlučové zaměnili s malými hřiby hnědými. Opět pak, k mé určité lítosti, přinášeli hřiby červené. Na naší par-

cele vyrostl jeden jediný klouzek modřínový — několik dní jsem sledoval jak roste a pak — jeden z návštěvníků viděl jak ho odnáší — veverka. Muchomůrky kromě zelené jsem měl na stole všechny. Donesli i panterovou, jízlivou a citronovou. Opět kromě množství pošvatek všech barev. Také holubinek se to týká, mnoho, různých, nelze je vyjmenovávat. Také již vrhavka přizdobila mykozahrádku vedle holubinek brunátných. A opět pečárky, vedle mého sběru na kopřivové lokalitě (dosáhl jsem počtu 280 plodnic), další pečárky všech druhů, tentokrát vícero ovčích, o mnoho méně pak zahradních. Na parcele jsem posbíral více čirůvek zemních, pár ryzců pravých a mnoho šafránek. Ke konci měsíce jsem pak na svém pařízku objevil špendlíkové hlavičky další (toho roku již třetí) generace openěk měnlivých: sklízet je budu až v září. Všechny penízovky, navíc penízovka dlouhotřeňová, byly denně na stole. K třepenitkám navíc se objevila i cihlová a konečně i maková, které jsem v předchozím měsíci postrádal. Petr Macourek, můj malý klient, mně přinesl z jejich parcely první hlívy ústřičné, později další a také čirůvku plavohnědou. Když jsem u těch čirůvek, přítel Lukeš přinesl nečekaný nález čirůvek zelánek a jako úmyslně i několik čirůvek odlišných; mohli jsme srovnávat. Čechratky černohuňaté mně přinášeli ve velkém, v jednom případě obrovskou srostlici, mohla vážit skoro kilogram. Čechratek podvinutých prý rostlo málo. Sestry Uhrovy, nadšené houbařky, mně přinesly k určení pásenky náramkovité. Pavučinec kozlí přinesli mnozí houbaři několikrát, jiné pavučince však ne. Pestřeců rostlo opravdu hodně, kluci už je přinášeli do zahrádky denně. Na své jsem si přišel, když jsem nuceně (šel jsem pro důchod čekat doručovatelku) přebelhal louku a na lokalitě u silnice, kde jsem tak často sbírával mechovky, jsem objevil běločechratky obrovské. Některé mladší a nenarušené jsem si odnesl spolu se špičkami obecnými, nasbíranými uprostřed osady u plotů. Zdá se, že přebytek hřibovitých hub se projevuje nezájmem o tak dobré houby jako špičky jsou. Tisk, televize, rozhlas — dále se píše, mluví o houbách. Obrázky, fotografie, dokonce vtipy zaměřené na houby. Dva jsem si zapamatoval, pod obrázky krátké texty: Šel na lišky a sbalil Maryšku. Pod druhým: Spal jsem dnes v noci s muchomůrkou zelenou, ale byla to strašná otrava. Další a další vtipy. Dokonce v časopise Křížovka a hádanka byla v čísle 18 velká švédská křížovka na první straně věnována muchomůrce růžovce a nesla nadpis Perla kuchyně. — Pro místní mládež školního věku jsem uspořádal začátkem srpna jakési školení u stolku a mykozahrádky. Zájem byl veliký a nebylo to jen proto, že se často mládež na chatách nudí.

O houbách a houbaření píší ovšem i slovenské noviny. „S hubami nie sú žarty" nadepisuje svůj obsáhlý článek bratislavský Večerník. Pochvaluje skutečnost, že už roky se nikdo neotrávil houbami koupenými na tržišti díky soustavné kontrole. V tom směru má Bratislava výhodu, že každé pondělí má vždy od 15. hodin v muzeu houbařskou poradnu, že osoby, které na tržišti chtějí prodávat houby, vyzkouší napřed zvláštní komise. Na tržišti pak oprávnění znalci (jmenuje přátele Anovčinovce, otce a syna) denně dohlížejí na to, zda druhy hub a kvalita odpovídají vydanému oprávnění. Jinak totiž řada kupujících se spoléhá na to, že ti co prodávají, ty houby znají. Výsledek tohoto zařízení se pak v Bratislavě brzy projevil a otrav bylo méně. Jiná slovenská města prý nemají tuto výhodu a tak se otravy vyskytují častěji. Proto před pár roky byl uspořádán třídenní seminář o otravách houbami, kterého se zúčastnili lékaři z celého Slovenska. Předsedou komise udělující oprávnění k prodeji hub je ing. Anton Janitor ze Slovenské společnosti pro racionální výživu. V přítomné době zkušební komise definitivně zrušila platnost dosavadních osvědčení a budou se vydávat nové legitimace, vázané na fotografii a občanský průkaz, aby nedocházelo k zneužívání průkazů. Jak píše článek, mnozí podnikavci si průkazy půjčovali a dokonce si dělali fotokopie. I s novými průkazy je třeba spojovat soustavnou kontrolu a odpovědnost padá na správce tržiště, aby buď zaměstnával nebo zajišťoval odborné každodenní kontrolory. Poučuje čtenáře, jaká mají při nákupu hub práva. Nakonec pak přichází s návrhem, aby znalce platili sami prodejci hub, kteří na houbách vydělávají obrovské peníze. V přítomné době má prý bratislavské tržiště pět placených znalců. — Tentýž Večerník pak o několik dní později přináší zprávu, jak je v houbařské poradně ve Slovenském národním muzeu každé pondělí odpoledne rušno a jaké houby houbaři přinášejí.

Září: Téměř v celé Evropě bylo září teplotně podnormální. Pro zajímavost, jak to bylo se srážkami. Ve Skandinávii, severní Anglii, na Balkáně a v Turecku pršelo málo, často i pod 50 % normálu, na ostatním území bylo srážek převážně nad normál, v jižních oblastech dokonce až 200—300 % normálu. Ale tam jsme na houby nechodili a tak raději, jak tomu bylo u nás. V ČR bylo září teplotně podnormální. Největší zápornou odchylku (minus 2,2°C) měly Mariánské Lázně a Labská bouda. Teplotně nadnormální byla pouze Strážnice s odchylkou plus 0,1°C. Srážkově bylo září na celém území naší republiky převážně nadnormální. Přes 150 % normálu spadlo na řadě míst severovýchodních Čech, severní Moravy a Slezska. Nejvíc napršelo v Olomouci — 111 mm, tj. 248 % normálu. Naproti tomu podnormální byly severozápadní a západní Čechy a jihovýchodní Morava, kde ve Strážnici bylo naměřeno nejméně srážek — 16 mm, tj. 36 % normálu. Slunečního svitu bylo v září v ČR převážně od 80 do 100 % normálu. Pod 80 % svitu měly většinou jen západní Čechy, vůbec nejméně pak měla sama Plzeň 121 hodin, tj. 76 % normálu. Přes 100 % normálu bylo zaznamenáno na některých místech severní Moravy a Slezska. Nejvíc svítilo slunce v Olomouci úhrn 200 hodin, tj. 111 % normálu.

Co na to říci, počasí pro další růst hub jako stvořené. Růstově bylo září opět velice silné a jak říká př. Havelík, nevěděli v pražské poradně kam dřív skočit. Houby rostly všude, dokonce i ve sklepě. Zejména ke konci měsíce toho rostlo nespočetně, nelze to ani vyjmenovávat a zachycovat. Do poradny přišla také až neobvyklá spousta zásilek.

Práce bylo tolik, že i přes zdravotní potíže bylo nutné chodit dříve, protože na okně u dveří bylo vždy velké množství balíčků s houbami od lidí, kteří si mysleli, že poradna úřaduje i v noci. Ovšem bylo to škoda, mezi nálezy takto bez přímého kontaktu s nálezcem doručené, bylo mnoho zajímavých hub a unikaly přitom důležité podrobnosti. Tak např. 22. 9. houbařka Jírovcová z Prahy 9 donesla tmavobělku přátelskou, lokalitu neuvedla. Druhově rostly spíše pozdně letní houby s velkým výskytem hřibovitých. Silně rostla mlženka, méně se vyskytovala čirůvka fialová. Paní Jandusová z Prahy 9 přinesla monstrózní houževnatec šupinatý. To co říká pražská poradna týká se i „mého" obvodu v Kařízku. Už jen to, co říká př. Havelík, že rostly v každém „pankejtě" hřiby, je prokázánoi u nás. Krásný křemenáč ozářil svěží červení „pankejt" přímo pod tabulí chatařského výboru, určené pro různé zprávy a sdělení, krok od kraje cesty, kudy chodí denně desítky lidí a jezdí (bohužel) desítky aut. 4. 9. se ho zmocnil skalní houbař př. Kopta. Jinak kozák březový rostl skoro na všech parcelách — i přes ploty byly plodnice vidět. Jinak růst hřibovitých všeho druhu byl až enormní, samozřejmě vedl hřib hnědý. I klouzků v oblasti chat rostlo hodně, obecných, zrnitých, modřínových, našel se i slizák mazlavý. Pro mne to byl měsíc darů, jak už jsem o tom předeu psal. Několikrát košík hřibovitých všeho druhu nebo menší sáčky plné hříbků, zpracovával jsem, jak se říká lidově, mnohdy na holport: ty jsi přinesl, já ti dám část naložených. Přítel Pokorný byl v tomto směru nejčastějším dárcem, přinášel nejen hřiboviny, ale přinášel, když to začalo, ve velkém václavky ze svých vzdálenějších lokalit. Přítel Ada Lukeš mně jednou přinesl plný košíček mlaďoučkých třepenitek makových, zda s tím mohu něco udělat. Udělal jsem kombinaci václavky a makovky v sladkokyselém nálevu; sklízelo to úspěch. Trochu jsme se všichni zasmáli. Náhodou jsme byli pohromadě, když soused, který před tím viděl jak jsem přivítal makovky, přinesl plný košíček hlaviček třepenitek svazčitých. Šetrně jsem mu podal vysvětlení, poděkoval i za projevenou snahu. Radost jsem měl v tomto měsíci i z ryzců pravých, kde se vzaly na nezvyklých místech naší parcely nevím, ale postupně jsem jich našel několik desítek a další mně přinesl malý Macourek od nich. Koncem měsíce rostly na dalších parcelách porůznu, ale byly již často červivé. Ryzce borové našel na své parcele př. Prachař, přinesl je k určení. Př. Kopta přinesl ryzce pistnaté, manželka našla ryzce ryšavé. Nakládat bylo opravdu co, zejména když si potrpím na různé kombinace. A také když toho rostlo hodně přímo kolem chaty. Pečárky polní z lokality kryté kopřivami mne znovu a znovu potěšily; konečná bilance koncem září činí 324 kusů za dobu pobytu na chatě. Pak už konec. Kdosi donesl a nechal na stole více plodnic pečárek ovčích. Sousedka paní Skopcová přinesla několik pečárek zahradních — letos jich u nich rostlo málo. Ale zato nasbírala v bramboříšti plný košík pýchavek obecných, mlaďoučkých, zdravých — udělal jsem kombinaci a nazval ji 151 kuliček. Byly v nálevu výborné. O kousek dál nasbírala a přinesla nám několik pečárek dvouvýtrusých — těm moc nevěřila. Doslova pytel se roztrhl s bedlami a skoro současně s václavkami. Hodně bylo bedel krvavějících. Př. Stejskalovi jsem dával rady co s nimi; donesl jich plný košík. O holubinkách ani psát nebudu. Lidé je skoro nesbírali, měli dost hub, které sami znali. Do mého míchání nakládaček přispěly hodně čirůvky zemní. Začaly růst asi v polovině měsíce a pak jsme chodili po parcele za nimi denně. Hodně rostlo současně s nimi i límcovek měděnkových, ale ty jsem přidával do směsi jen opatrně; stále ještě se v literatuře objevují proti její neškodnosti výhrady. Kromě bohaté dotace václavek jsem dostal i několik šupinovek kostrbatých, šupinovek nádherných a současně náramkovitky císařské (!). Bohatou dodávku z vlastní parcely jsem měl v podobě dalších šafránek. Sběr openěk, které se „narodily" v minulém měsíci vyvrcholil na mém pařízku dne 3. 9. ostříháním 188 hlaviček v průměru 2,5—3 cm. Ale neuplynul ani měsíc a na stejném pařízku vyrostly druhé, vytlačily z pařízku hnojníky třpytivé a tak jsem jich po týdnu růstu sklidil ještě 24. Byla to toho roku čtvrtá generace. Je to radost sledovat. Ale ve dnech sucha jsem také zaléval. Po dlouhém čekání jsem na blízkém smetišti našel také několik lih srostlých. Ale opravdu jen několik. Z čirůvek musím uvést fialové (nosil mně je ve velkém př. Pokorný), plavohnědé z více parcel, ale také k určení donesené čirůvky sírožluté a koncem měsíce opět od př. Pokorného čirůvky dvoubarvé. P. Stejskal přinesl houžovec hlemýždovitý, paní Skopcová špičky kolovité; moc se jí líbily. Pavučince zastoupily na stole opět kozlí, dále plyšový a jeden modrý. Na stejném místě jako vždy vyrostly další běločechratky obrovské a štítovky jelení. Lidé donesli dále strmělky odbarvené, bělostné, vyhloubené, mlženky, penízovky skvrnité, všechny druhy pýchavek, oboje čechratky a také, což jsem vpředu u hřibovitých neuvedl, několik hřibů dutonohých, strakošů a kříšťů. Jen lišky jakoby neexistovaly, alespoň v blízkém okolí ne. Ještě tak lištičky pomerančové, ale ani lišky trubkovité jsem neviděl. Za stročkem jsem poslal na jedinou lokalitu, kterou zde znám, svého průzkumníka — nenašel nic, stejně tak nenašel sluky svraskalé v místech, kde jsem je sbíraval. Také jen jediná lokalita nablízku, pro mne ovšem už nedosažitelná. — Masmédia, časopisy, noviny, publikace: Všude rostou houby. V Receptáři na každý den články a kresby Ing. Smotlachy — Letní houbařská soutěž 3 × 3 × 3. Křížovka a hádanka (čís. 18 a 19) — úvodní křížovky jsou zaměřeny na houby a houbové recepty. Večerník Praha soustavně informuje o všem, co v oblasti houbaření lidi zajímá. Ještě když už jsem to uváděl v minulých měsících, přišlo za mnou s houbami 80 návštěvníků. Děti přitom chodily ale častěji bez hub, jen se podívat, co je na stole a zalít mykozahrádku. Také zábava pro dědečka. — Slovenský tisk také věnuje houbám další pozornost.

(Pokračování)

Rudolf Princ

SKLÁDAČKA

Hříčka pro mladé i starší houbaře.

Čtverce z horní části rozdělte do spodní části tak, abyste v řádcích postupně za sebou mohli přečíst průpovídku obsahující zásadu, která by měla platit pro všechny houbaře bez rozdílu věku. Poloha už správně vyznačených čtverců v dolním obrazci se nemění.

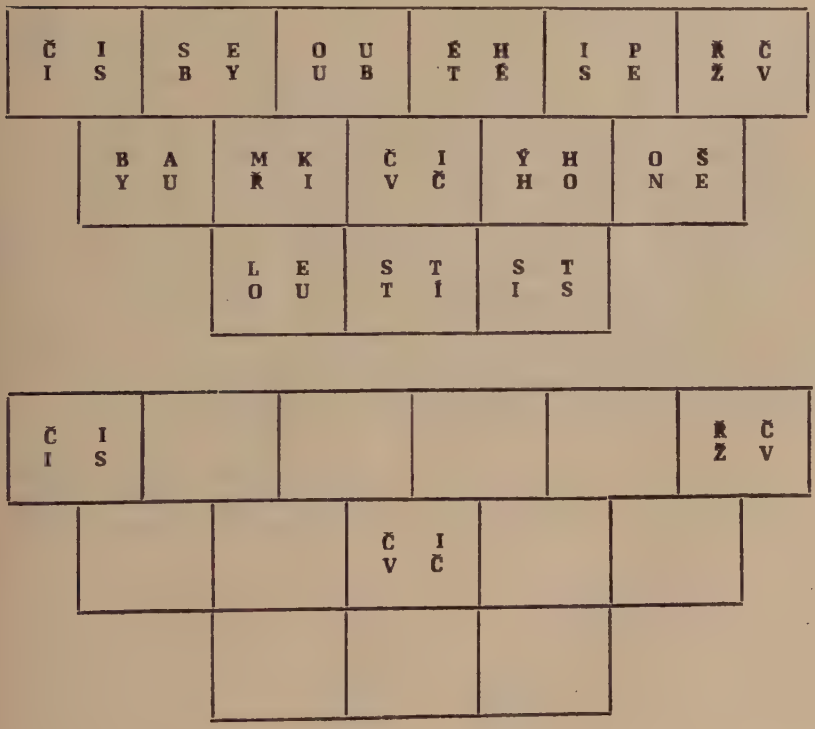

Průpovídku napište na pohlednici ze svého domova nebo dovolené a s adresou řešitele (u mladých věk) ji zašlete do redakce našeho časopisu na adresu Karmelitská 14, Praha 1 - Malá Strana, PSČ 118 00 nejpozději do 30. listopadu 1994. Vylosovaní správní řešitelé budou odměněni knihami. Správné znění průpovídky a jména výherců budou uveřejněna v některém dalším čísle časopisu.

Porada: K usnadnění řešení můžete si překreslit čtverce na papír, rozstříhat je a opravdovým skládáním najít správné znění.

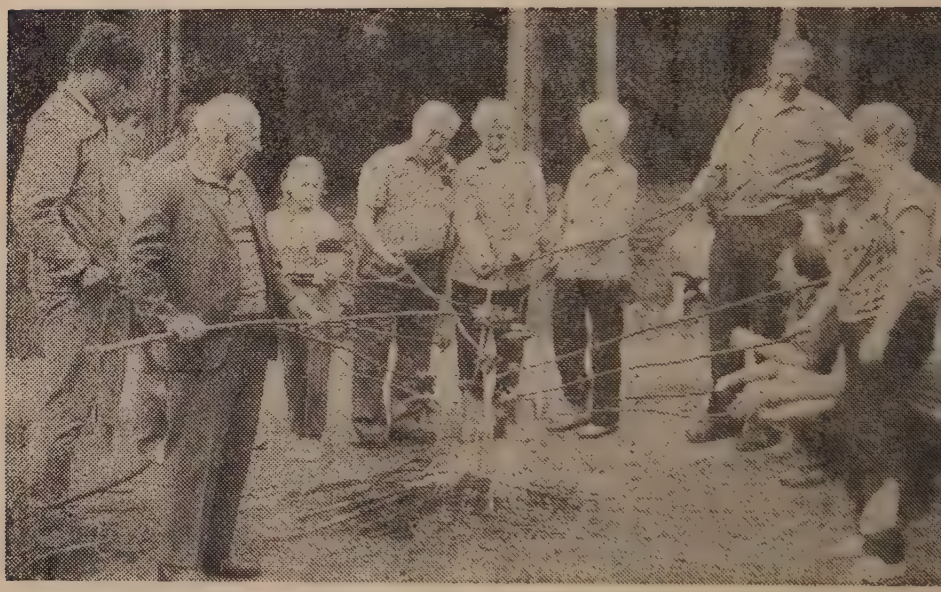

Obr. 28. Přátelé z trutnovského MK na jedné ze svých četných vycházek do lesů. Jmenujme- ve středu obrázku stojícího, zasloužilého předsedu MK pana Václava Jakoubka. Přejeme jemu i všem Trutnovákům pěknou pohodu a děkujeme za dobrou spolupráci s ústředím České mykologické společnosti za ČMS

RNDr. Jiří Hlaváček

Ing. Miroslav Smotlacha

Vzpomínka na Jiřího Kříže

Dne 8. července 1990 se ukončila životní pouť Jiřího Kříže z Kladna, dlouholetého člena a funkcionáře ČSMS, milovníka přírody a darů lesa, zejména hub.

Jeho houbařské zanícení ale nepramenilo jen z toho, že je rád jedl, ale šlo do hloubky, během dlouhých let pořizoval mimořádně dobře uspořádanou kartotéku hub, kterou do posledních dnů neustále doplňoval. Seřazoval ucelené skupiny hub, čeledi a rody, s příslušnými popisy, uváděnými různými mykology, někdy tedy i s rozdílnými názory. Uváděl i své poznatky a zkušenosti. Znal dobře i latinské názvy hub. Ke každému druhu měl i snímek odděleně na kartě vpředu, vzadu popis. Neustále doplňoval také literaturu.

Jeho největší pýchou byla doma vypěstovaná límcovka obrovská, vážila 1,02 kg. Fotografie plodnice byla zveřejněna kdysi v našem časopise. Jeho poslední nejlepší nález byl hřib královský v křivoklátských lesích. Rafinovaně nález ukryl, denně se chodil dívat, jak roste a zaléval jej. Jako správný ochránce přírody nechal tento vzácný druh na lokalitě přezrát, a věřil, že příští rok se objeví v jeho okolí jiný. Bohužel, ta možnost ověření již mu nebyla osudem dopřána.

Dobře jsme se ve společném koníčku doplňovali. On uměl jedlé houby lépe hledat, já připravovat. Vymýšleli jsme spolu různé nové předpisy na jejich využití a vylepšení chuti. Snad nejznámější byl předpis na úpravu hřibů hořkých (žlučníků) tak, aby byly jako pokrm použitelné. Předpis byl také před několika lety zveřejněn v tomto časopise. Hodně našich známých nevěřilo, ale přesvědčilo se, a dodnes hřib žlučník připravují.

Obr. 29. Jiří Kříž z Kladna. Zasloužilý člen České mykologické společnosti. Založil a udržoval unikátní kartotéku hub. Kartotéky hub doporučovala naše společnost od založení. Řada členů i kroužků je vedou. Jednu z prvních a největších založil před mnoha lety přítel J Hásek. Dnes ji opatruje a doplňuje jeho dcera paní Hásková z Hradce Králové.

Syn se bohužel v houbařském koníčku „nepotatil" a ponechal si jen kuchařku z našich společných receptů. Celou unikátní kartotéku hub jsem věnovala České mykologické společnosti ve víře, že se dostala na správné místo, do rukou odborníků.

Květa Křížová, Kladno

Pozn. redakce: Opravdu unikátní kartotéka hub je v Ústředí ČMS — čeká na své pokračovatele — zájemci, ozvěte se nám!

Odešla RNDr. Marta Semerdžieva, CSc.

Všechny nás zaskočila smutná zpráva, že dne 2. dubna 1994, o velikonočních svátcích odešla náhle paní RNDr. Marta Semerdžieva, CSc. Ve svých 65. letech byla stále plná energie a neutuchajícího životního elánu. Její hlavní aktivita v poslední době směřovala ke známkové tvorbě a houbám — mykofilatelii. V r. 1993 vyšla její publikace Mycophilately in Czechoslovakia, o níž jsme podrobněji referovali (viz ČČSH č. 4/1993). Bohužel

plánovaná přednáška 11. 4. 1994 pro ČMS na mykofilatelistické téma se již neuskutečnila...

Odganizační schopnosti paní Marty pak nejvíce ocenili členové mykotoxikologické sekce ČVSM, kterou po odchodu Dr. Šebka vedla do nedávné doby. Nepřetržitě se také starala o sbírku vyšších hub v Mikrobiologickém ústavu ČSAV v Praze-Krči, kde působila až do svého odchodu do důchodu před dvěma léty.

Bylo mnoho těch, kteří ji doprovodili na poslední cestě na hlubočepský hřbitůvek, posazený do krásné zeleně přírody Prokopského údolí. Pro všechny, kdo ji znali, zůstanou s paní Martou neodmyslitelně spojeny její laskavá povaha, píle, houževnatost a důkladnost — vlastnosti, které v životě uplatňovala především.

A. Švecová

Švecová, A. (1989): RNDr. Marta Semerdžieva, CSc. — 60. let. ČČSH č. 2, str. 73—74.

Švecová, A. (1993): Z odborné literatury (Mycophilately in Czechoslovakia. Autor: Marta Semerdžieva). ČČSM č. 4, str. 125.

Summary: The author remembers the late professional merited mycologist Mrs. RNDr. Marta Semerdžieva, CSc., who was active in mycotoxicology and was leading the higher fungi collection of the Prague Microbiology Institute. Her great hobby was mycophilately — she was the leading personality of the matter here.

Výstavní činnost v Českých Budějovicích

Seznamovat houbařskou veřejnost s co největším počtem druhů hub si dával mykologický klub za jeden z hlavních úkolů již od samého založení v roce 1967. Plnila to houbařská poradna a pravidelné podzimní výstavy; ta se ale v roce 1993 nekonala.

V roce 1975 byla v podloubí na tehdejším Žižkově náměstí instalována výstavní skříňka, nám známá jako „Fulínů" skříňka. Pan Jaroslav Fulín, tehdejší místopředseda klubu, o ni nejen usiloval, ale vyhledal pro ni vhodná místa a s majiteli objektů a městskými orgány vše projednal až k vydání kladného rozhodnutí o její instalaci. Výhodnější místo, než to na náměstí, snad ani v celém městě nebylo.

Až do poloviny roku 1988, tedy přes 14 roků, ji v celém rozsahu za pomoci manželky obhospodařoval. Skříňka „osiřela" 2. 8. 1988, kdy pan Fulín zemřel. Starost o ni převzal V. Bícha, který již předtím s jejím zajišťováním pomáhal

Rok 1994 je tedy již 20. rokem jejího nepřetržitého provozu a to si zaslouží trochu bilancování:

— ve skříňce bylo postupně vystavováno již 734 druhů hub,
— nejmenší počet 158 druhů byl vystavován v roce 1990,
— maximum 364 druhů bylo vystaveno v roce 1989,
— pouze jednou bylo vystavováno 126 druhů, pro nás většinou vzácnějších Mezi jinými to byly i tyto, v roce

1976 — Clitocybe augeana Mont. — strmělka žampionová
1977 — Cortinarius malachius (Fr. ex Fr.) Fr. — pavučinec malachitový
Hygrophorus pudorinus Fr. — šťavnatka oranžová
Nolanea staurospora Bres. — zvonovka pastvištní
Nyctalic parasitica (Bull. ex Fr.) Fr. — rovetka cizopasná
1978 — Hydnotria tulasnei Berk. et Br. — oříškovec Tulasneův
Neogyromitra fastigiata (Krombh.) Dermek — ucháč svazčitý
1979 — Agaricus stramineus Krombh. — žampion slámožlutý
Sparassis laminosa Fr. — kotrč štěrbákový
1980 — Hygrophorus nitratus (Pers. ex Fr.) Fr. — šťavnatka ledková
Hygrophorus unguinosus (Fr.) Fr. — šťavnatka kluzká
1981 — Melanoleuca candida (Fr.) Sing. — tmavobělka bělostná
Tricholoma aurantium (Schaeff. ex Fr.) Ricken — čirůvka oranžová
Volvariella murinella (Quél.) Moser — kukmák myší
1982 — Peziza violacea Pers. ex Pers. — řasnatka fialová
1984 — Inocybe asterospora Quél. — vláknice hvězdovýtrusá
Tephrocybe palustris (Peck.) Donk — penízovka rašeliníková
1986 — Pluteus gracilis (Bres.) Lange — štítovka maličká
Russula versicolor Schaeff. — holubinka unylá
Volvariella pusilla (Pers. ex Fr.) Sing. — kukmák maličký

1987 — Clitocybe inornata (Sow. ex Fr.) Gill. — strmělka nezdobná
Cortinarius orellanus Fr. — pavučinec plyšový
Helvella queletii Bres. — chřapáč Quéletův
Pholiota curvipes (Fr.) Quél. — šupinovka křivonohá
Tarzetta catinus (Holmsk. ex Pers.) Korf. et Rogers in Korf. — zvonkovka žlutavá
1988 — Albatrellus cristatus (Pers. ex Fr.) Kotl. et Pouz. — krásnopórka hřebenitá
Boletus moravicus (Vacek) Herink — hřib moravský
Clavulinopsis corniculata (Schaeff. ex Fr.) Corner — kyjovečka svazčitá
Morchella semilibera DC ex Mérat — smrž polovolný
1989 — Auriculariopsis ampla (Lév.) R. Maire — mušlovka otevřená
Clitocybe diatreta (Pers. ex Fr.) Kumm. — strmělka masová
Lactarius salmonicolor Heim in Lecl. — ryzec lososový
Microstoma protracta (Fr.) Kanouse — ohnivec zimní
Pseudoplectania nigrella (Pers. ex Fr.) Fuck. — ušíčko černé
1990 — Urnula craterium Schw. ex Fr. — urničkа pohárová
Verpa conica var. cerebriformis J. Mor. et M. Svrček — kačenka náprstkovitá mozkovitá
1991 — Bankera violacea (Alb. et Schw. ex Fr.) Quél. — lošák fialovějící
Neobulgaria pura (Fr.) Donk — rosoloklihatka čirá
1992 — Gomphidius helveticus Sing. — slizák švýcarský
Inocybe pudica Kühn. — vláknice zardělá

— V každém roce provozu skříňky bylo vystavováno 25 druhů, které nevynechaly, vesměs známých všem houbařům a v jižních Čechách zatím dost hojných. Jsou to čechratka podvinutá, čirůvka májovka, helmovka ředkvičková, holubinky jahodová, mandlová, namodralá a odbarvená, hřiby hnědý, kovář. smrkový a žlučový, klouzek sličný, kozák březový, liška obecná, muchomůrka růžovka a šedá, opeňka měnlivá, penízovka sametonohá, ryzec dubový a šeredný, šafránka červenožlutá, špička obecná, štítovka jelení a třepenitka svazčitá.
Větší je počet těch, které chyběly jen v jednom roce.

— Rok 1993 byl celkem úspěšný. Byly vystaveny 383 druhy, což dává „stříbrný" stupínek za těch uplynulých 19 roků. Poprvé mohli vidět zájemci o skříňku 21 druhů, z nichž uvádím:
Ascocoryne sarcoides (Jacq. ex S. F. Gray) Groves et Wilson — čihovitka masová
Clavulina rugosa (Berk. ex Fr.) Schroet. — kuřátečko svraskalé
Clitocybe tornata (Fr.) Quél. — strmělka zaokrouhlená
Collybia erythropus (Pers. ex Fr.) Kumm. — penízovka červenonohá
Cortinarius acutus Fr. — pavučinec hrotitý
Entoloma porphyropheum (Fr.) P. Karst. — závojenka šedohnědá
Gomphidius gracilis Berk. — slizák štíhlý
Inocybe corydalina Quél. — vláknice dýmnivková
Lactarius hepaticus Plowr. — ryzec játrohnědý
Lyophyllum ulmarium (Bull. ex Fr.) Kühn. — líha jilmová
Melanoleuca polioleuca (Fr.) Kühn. et R. Mre — tmavobělka šedobělavá
Mycena haematopus (Pers.) Fr. — helmovka krvonohá
Mycena laevigata (Lasch.) s. Höhn. — helmovka hladká

Pro rok 1994 je zatím, pravděpodobně, provozování této stálé výstavky bezproblémové, výhledově to ale tak růžové již není. Skříňka je umístěna na náměstí na objektu náležejícím k hotelu Slunce, který je od roku 1990 v rekonstrukci. Vzhledem k nedostatku investičních prostředků byly práce již v roce 1992 přerušeny a v lednu 1994 byly demontovány i jeřáby, již hodně přes rok hyzdící vzhled náměstí. Rekonstrukce ale bude jistě pokračovat; kdy k tomu dojde, neví dnes nikdo. Pro město by bylo dobré, aby to bylo co nejdříve a hotel mohl sloužit návštěvníkům města. Pro naši skříňku by to ale byl asi její zánik. Památkáři jsou nyní velmi přísní a sebelepší skříňka sebevíc vyhledávaná by asi s historické části města, natož na náměstí, nenašla u nich pochopení. Až to bude nutné, budeme ale za ni bojovat.

Vratislav Bícha

Pozn. redakce: Z technických důvodů nebyly opraveny u autorů: ex na :.

Z Ratíškovic

Tři dny po prvním jarním dnu — 24. 3. 1994 se objevily první kačenky české, Ptychoverpa bohemica, na novém stanovišti u závodu TOMAS. Gyromitra fastigiata a G.gigas; ucháč svazčitý a obrovský, se přihlásily na Bílou sobotu 2. 4. stejně jako smrž obecný, Morchella esculenta. V úterý po velikonocích jsem poprvé v životě sbíral destici chřapáčovou, Dicsina perlata. Dne 9. 4. jsme se dočkali prvních lupenatých hub, nádherná jarní královna čirůvka májovka se našla zároveň na třech místech.

Zároveň s chřapáčem bělonohým — Helvella leucopus jsem nalezl i kališník obecný Helvella acetabulum, velkou plodnici stopečky pýřité Helvella macropus, vysokou 6 cm s šířkou kloboučku 5 cm 18. května jsem sbíral první hřiby dubové Boletus aestivalis a holubinku mandlovou Russula vesca, ale rostla i muchomůrka slámožlutá Amanita gemmata a muchomůrka růžovka Amanita rubescens. Dne 22. května se na svět přihlásila liška obecná Cantharellus cibarius, po moravsku kuřátka. V dalším týdnu přibyl i hřib pistnatý Boletus subtomentosus, holubinky namodralá a měnlivá Russula cyanoxantha a Russula chamaeleontina.
V minulých letech se s téměř hodinářskou přesností na „Antoníčka" (13. 6.) objevovala „baraníčka" Polyporus umbelatus — trsnatec oříš; letos si ale o 14 dní přispíšila. V „Americkém dubčí", poblíž dolu Osvobození, byla sbírána 31. května.
Začátek června byl již ve znamení křemenáčů dubových, babek, kozáků březových i holubinek trávozelené a ranné.

Václav Koplík

VI. výstava hub ve Vsetíně (14.—17. 9. 1993)

V roce 1993 byla výstava hub ve Vsetíně pořádána ZO ČOP č. 6 a MK při OVM ve Vsetíně. Byla instalována v předsálí vsetínského zámku. Na její instalaci a průběhu se podíleli členové ČOP, MK a pracovníci OVM ve Vsetíně. Přes nepřízeň počasí před konáním výstavy se podařilo členům MK během výstavy prezentovat 176 makromycetů mykoflóry Vsetínska. Výstava byla zaměřena především na ochranu hub (ohrožené hřibovité houby okr. Vsetín) a na ochranu celé přírody. Doplněna byla ukázkami konzervování hub v domácnosti, mykologickou naší i zahraniční literaturou, různými pomůckami k rozpoznávání hub pro děti, a k dispozici byly barevné obrázky ohrožených druhů hub Vsetínska. Celkem výstavu navštívilo 1225 návštěvníků, z toho byla převaha dětí (110⁄) — žáků a studentů s doprovodem svých učitelů ze Vsetína a okolí (Halenkov, Horní Lideč, Liptál). Během výstavy byly uspořádány krátké přednášky pro některé třídy škol všech stupňů s tématy: význam hub v přírodě a pro člověka, ochrana hub, jedovatost hub, sběr a konzervování hub. Zájmcům byly určovány donesené jim neznámé houby. O zájmu veřejnosti, zvláště z řad vsetínských škol, svědčí různé zápisy v knize výstav.

Josef Hrnčiřík — Vsetín

Vycházky ČMS — jaro 1994 — do okolí Prahy

První jarní vycházka pražských přátel hub dne 28. 5. 94 pod vedením Ing. A. Švecové směřovala na samý okraj Českého krasu do oblasti lesního komplexu Housiny (Všeradice — Housina — Neumětely). Po předchozích deštích a poměrně teplém počasí se objevily již první hřibovité houby — masověji hřib babka, nalezeno bylo i několik hřibů dubových. Ve zdejších teplých dubinách se dále nalezla štítovka jelení, špička dubová, špička obecná, muchomůrka slámožlutá (3 exempláře), žampión ovčí, bedla zardělá, ryzec Quéletův (Lactarius deciplens Quél) a čerstvé plodnice ucha Judášova. K pohodě všech 13ti účastníků vycházky přispělo i poměrně chladnější „turistické" počasí.

A. Švecová

APLEKO spol. s r. o.
Na pískách 70, 160 00 Praha 6
tel.: 02/32 78 202, 02/25 66 44
fax: 02/31 14 707

DEZINFEKCE - DEZINSEKCE

Konzea®, spol. s r.o.

člen Cechu biosanačních inženýrů "CBI"

Štítného 30/710, 130 00 Praha 3-Žižkov
Tel.: 02/263 92 06, 02/251 75 73 (záznam. zařízení nonstop)
Fax: 02/627 48 77

Specializované divize Vám nabízejí tyto služby:

DIVIZE 01

komplexní chemickou biosanaci dřevěných a zděných konstrukcí na objektech:

- **historických a památkově chráněných**
- **církevních a charitativních**
- **průmyslových a zemědělských**
- **bytového fondu a veřejných budov**

proti

- **biologické destrukci**
  - **dřevokazným hmyzem** (červotoč, tesařík, hrbohlav, pilořitka, mravenci dřevokazi, termiti)
  - **dřevokaznými houbami** (dřevomorka, koniofora, trámovka, outkovka, kornatec, čechratka, včetně modrání dřeva)
  - **plísněmi** (rodu Trichoderma, Penicillium, Paecilomyces, Aspergillus niger a Aspergillus flavus)
  - **včetně** řas, lišejníků, mechů, roztočů, virů, bakterií a dalších obtížných organismů
- **ohni**
  proti vznícení a povrchovému šíření plamene (C1 - B)
- **chemické korozi**
  způsobené negativním vlivem starých typů protipožárních nástřiků na dřevo ve formě rozvláknění povrchu, včetně výměny narušených dřevěných konstrukcí za nové dřevěné prvky

DIVIZE 02

soudně znalecké mykologické průzkumy a stanovení zdravotního stavu dřevěných a zděných konstrukcí v objektech

DIVIZE 03

konzultační, poradenská a odborně technická činnost v oblasti dřevěných konstrukcí, statické zhodnocení objektů, prodej chemických přípravků k likvidaci dřevokazného hmyzu, hub a plísní, včetně protipožárních hmot (od 3. čtvrtletí 1994)

PŘÁTELSKÁ CHEMIE PRO ČLOVĚKA I PŘÍRODU

Kvalitní výrobky české chemie:

— razantní a spolehlivé dezinfekční prostředky účinné proti mikrobům, virům, řasám, plísním, kvasinkám:

— úklidové, bělicí, čistící přípravky
CHLORAMINY, JODONALY,
SAVO, SAVO Prim, SAVO WC bělicí, dezinfekční úklidové přípravky s účinností proti plísním, likvidují i úporné zápachy

— novodobé prostředky pro prodloužení životnosti dřeva a jeho ochranu před biologickou korozí

— protiplísňové prostředky s dlouhodobou účinností:
CHOCHEMIT QB, CHEZAB 41, CHEZAB 25
generační obměny Lastanoxů.

— moderní, ekologicky přívětivé přípravky pro likvidaci plevelů i velmi úporných a hluboce zakořeněných:
GLIALKA i proti bolševníku, ostružiníku a náletovým dřevinám, **LOXYTRIL** proti plevelům v kulturách a trávníku, **LONTREL** proti plevelům v zemědělských kulturách.

BOCHEMIE, s.r.o., Lidická 326, 735 95 Bohumín
tel.: 06992/3551, fax: 06992/2780 nebo 06992/3462

Содержание выпустка 3/1994.

а) **Микология — исследование и изучение наших грыбов.** Стр. 81—93.
И. Главачек: Шагипинъон Agaricus praerimosus Peck в Чехии. А. Швецова: Микологическое исследование в ХКО Ческий Крас. И. Гоуда, П. Главачек: Микофлора Джбану — III. И. Гоуда: Склероции гриба Pisolithus arrhisus (Pers.) E. Fich. И. Гоуда: Находка и выращивание тубералъных грибов в области Джбан.

б) **Практическая микология.** Стр. 93—110.
Рецепты (Tricholoma nudum) (редакция). Св. Шебек: Микоатропиновое отравление в Петровицах (окресность города Седлчаны) в 1973 году. Отравление грибом Meripilus gganteus. (К. Пероитка). Сыроежка — Russula ochrolenca (Pers.:Fr.) — заметка. Г. Тихий: Новая находка — Anthurus archeri. Anthurus archeri (Д. Дурчек). Короткие сообщения. И. Криж — воспоминание (К. Крижкова). Смермь. Др. М. Семерджиевы (Инж. А. Швецова). Выставки грибов в городе Ческие Будейовицы. (В. Биха). Выставка грибов в Ратишковицах (В. Коплик) и Всетине (И. Грнчирик). Собирание грибов ЧМО — весна 1994 (А. Ш.).

Smutné zprávy — Dne 4. 9. t.r. nás náhle opustil ve věku 49 let přítel Pavel Hlaváček, autor řady článků v našem listě. Dva z nich jsou otištěny v tomto sešitě. V té době došla smutná zpráva o úmrtí přítele Václava Peklíka dlouholetého pracovníka laboratoře ČMS. Dne 25. 9. t.r. zemřel po těžké nemoci ve věku 67 let velký přítel hub a našeho časopisu Břetislav Lukeš z Prahy 6 — Petřín.

Z činnosti ČMS.
Dne 23. srpna se přátelé ing. C. Kosina a ing. M. Smotlacha zúčastnili natáčení výročního **200. pořadu** z cyklu „Receptář nejen na neděli". Ukazovali v příjemném prostředí chalupy některé právě rostoucí houby, zejména žampión zápašný. Na 1. ročníku **„Dobrovického klouzku"** (2.—4. 9.) bylo ústředí ČMS zastoupeno několika členy. Byli přítomni i přátelé z Trutnova (7 členů), z Hořovic, Liberce i z dalších kroužků. Vítězem soutěže se stal přítel Barobáš. Cenu předal ing. J. Baier. Účastníci akce byli velmi spokojeni a obdivovali pohostinost přítele Lapuníka, otce Dobrovického MK. Další ročník **„Náchodského křemeňáka"** (10. 9.) měl opět hezký průběh. Ukázal na zvýšené znalosti soutěžících. Za ústředí se této akce účastnili členové výborů ČMS ing. J. Baier, Zd. Turičík a př. Čermák.

Ústřední poradna ČMS (L. Havelík, ing. J. Jiskra, ing. Švecová a další) měla koncem srpna a po celé září plné ruce práce Někdy stála dlouhá fronta zájemců na určení svých nálezů. Do poradny volali z redakcí novin, televizí, rozhlasů atd. Bylo nutno zodpovídat na tisíce dotazů telefonických i přímých v poradně. Obdobně tomu bylo i v poradnách mimopražských, např. v Okresní poradně ČMS ve Svitavách, kde přítel O. Soumar a další úřadovali bez ohledu na čas. Houby prostě rostly včetně „ztracených" druhů jako ryzců pravých, hřibů borových a jiných.

Výstavy hub se konaly v září: ve dnech 17.—20. 9. v Chocni, v Liberci, dále pak v Blovicích, v Náchodě, Trutnově, Vsetíně, v Hradci Králové, v Českých Budějovicích i jinde. V Hořovicích, v Praze, v Ratíškovicích a v Havlíčkově Brodě i jinde se chystali na výstavy v říjnu.

Na setkání mykologů ve Vsetíně (21. 9. — 24. 9.) bylo pražské ústředí opět hojně zastoupeno v čele s RNDr. J. Hlaváčkem, ing. J. Baierem, ing. C. Kosinou, Dr. V. Krsem a dalšími. Dík patří MK Vsetín a jeho představenstvu za vynikající organizaci akce. Bylo nalezeno mnoho zajímavých druhů hub.
Kurs pro zdravotníky „houby" zajišťoval v září RNDr. Jiří Hlaváček. Kurs se konal v Sušici na Šumavě za účasti 25 zájemců.

Laboratoř ČMS pokračovala v určování dřevokazných hub i v rozborech pro hygienické stanice. Byly určovány i houby pro nemocnice, v případech otrav (RNDr. Hlaváček).
Připomínáme **fotosoutěž 1994** — obor barevné inverze ve třech kategoriích.

Členové naší společnosti jsou ochránci přírody, lesa, hub a houbařů!

Nakladatel a vydavatel: Čs. mykologická společnost v Praze 1, Karmelitská 14, telefon 52 26 93. Vedením redakce pověřen dr. J. Hlaváček, zástupce ing. M. Smotlacha. Redakce a administrace tamže. Tiskne Tiskárna UNICON, s.r.o., Praha 1, Palackého 11. — Povoleno MIO 26 582/24/TO ze dne 30. září 1947. — Novinová sazba povolena 304-10-Hor/59. Dohlédací pošt. úřad: Praha 011. Rukopisy se nevracejí. Předplatné 50— Kč, do ciziny 140,— Kč, jednotlivé sešity 10,— Kč a větší 15,— Kč. Manipulační poplatek 5,— Kč. Odběr listu lze přerušit výpovědí do měsíce po vyjití předposledního sešitu.

Všechna autorská práva vyhrazena. Sešit 3 vyšel v září 1994.
Cena tohoto sešitu 10,— Kč

ISSN 0374-9436

PSČ redakce: 118 00 Praha 1, IČO 00460486

Česká mykologická společnost

telefon 53 26 93

Karmelitská 14 — 118 00 Praha 1, Malá Strana

Laboratoř dřevokazných hub naší společnosti nabízí v rámci své poradenské činnosti služby (které již mnoho let úspěšně plní)

— státním, městským a obecním úřadům

— bytovým organizacím (bytovým podnikům, bytovým družstvům)

— projekčním a stavebním firmám

— útvarům ochrany památek

— soukromníkům, majitelům domů, chat a chalup

v oblasti **napadení dřevěných konstrukcí** (podlah, půdních a sklepních prostorů, kůlen a skladů, střešních konstrukcí atd.) **dřevokaznými houbami, plísněmi, bakteriemi, dřevokazným hmyzem apod.**

Poskytované služby mohou být komplexní nebo dílčí a to:

— prohlídka objektu z hlediska mykologického s odběrem vzorů

— komplexní průzkum konstrukcí, místní šetření, odebírání vzorků, laboratorní rozbory, vypracování posudku, včetně návrhu na sanační opatření

— rozbory zaslaných vzorků dřeva, plodnic hub, mycelia, sdělení výsledků s návrhem na sanaci

— doporučení odborných firem k realizaci sanačních prací

— kontrola po realizaci sanace, prevence a doporučení údržby

— poradenská služba, doporučování a ověřování nových fungicidních a protihmyzových prostředků

Objednávky k výše uvedeným službám prosíme písemně — osobní telefonické jednání předem vítáme.

Služby zajišťuje tým zkušených odborníků, včetně soudních znalců.